

Bruksanvisning

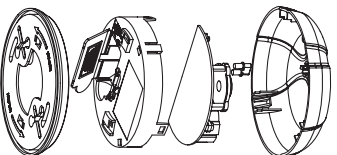
Optisk Brandvarnare med trådlös sammankoppling VST-WSS588IH

VST-S588H är godkänd enligt EN 14604 och 0359-CPD-0147.

Denna bruksanvisning innehåller viktig information om korrekt installation och användning av brandvarnaren. Läs igenom bruksanvisning före installation och spara den för framtida bruk.

Fördelar

- Optisk sensor som snabbt upptäcker långsamt pyrande bränder
- Trådlös sammankoppling med radiolänk för upp till 20 enheter
- DIP-brytare för kodning med 16 valmöjligheter
- Testknapp/Pausknapp för test av larm och batteri
- Pausfunktion mot falsklarm
- Varningssignal för svagt batteri
- Stark larmsignal 85 dB
- Enkel uppsättning. Skriv och plugg medföljer

Teknisk Beskrivning

- Strömcella: 9V DC alkaliskt batteri alt. 9V litiumbatteri ultralife U9V-L
- Sändnings- och mottagningsfrekvens: 868, 4M-Hz
- Digital moduleringsmetod: GFSK
- Sändnings- och mottagningsavstånd: 100 meter i fri luft, inomhus cirka 30 meter
- Dataöverföringshastighet: 50Kbps
- Trådlös sammankoppling: 20 enheter
- Larmstyrka: < 20UA
- Strömstyrka: < 50mA
- Kodval: 16 kombinationer
- Värmevarnare VST-WH588I kan kombineras med Optisk Brandvarnare VST-WSS588IH
- Tillbehör: Kontrollpanel med radiolänk VST-RM588 som övervakar samtliga varnare i bostaden. Begär offert!
- Drifttemperatur: 0°C - 40°C
- Luftfuktighet: Inom 10 % - 90 % RH
- Batterilivslängd: Ett år
- Godkännande: Testad enligt EN 14604 2009 och 0359-CPD-0147

Placering av brandvarnare

Denna optiska brandvarnare har trådlös sammankoppling med radiolänk. När en varnare indikerar rök skickas larmet till samtliga varnare med samma kod via radiolänken och ger larm.

Förslag för placering av brandvarnare i enplanslägenhet. Se Bild 1.

Bild 2: Observera! För fullt fungerande skydd bör en brandvarnare placeras i bostadens alla rum.

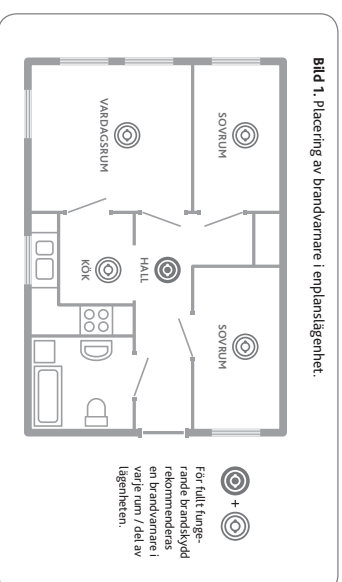

Bild 1. Placering av brandvarnare i enplanslägenhet.

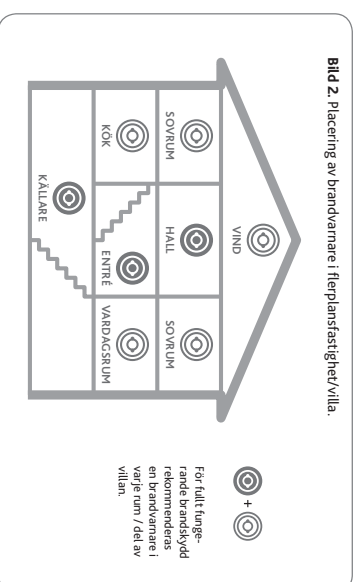

Bild 2. Placering av brandvarnare i flerplansfastighet/villa.

Montera brandvarnaren i taket

Röken stiger och sprider sig i rummet därför är det bäst att montera varnaren centralt i taket. Undvik områden där det inte cirkulerar någon luft. T.ex. höm i rum och undvik att placera larmet nära föremål som blockerar luftflödet. Placera enheten minst 300 mm från lampskärmar och dekorationer som kan hindra rök att nå varnaren. Placera enheten minst 300 mm från väggen. Se Bild 3.

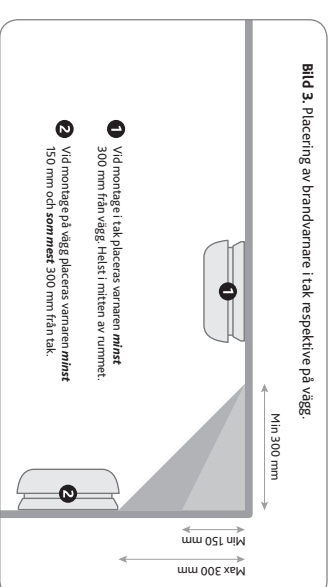

Bild 3. Placering av brandvarnare i tak respektive på vägg.

Montering i snedtak

I snedtak placeras brandvarnaren 900 mm från den högsta horisontella punkten eftersom en luftficka i toppen kan hindra rök från att nå varnaren. Se Bild 4.

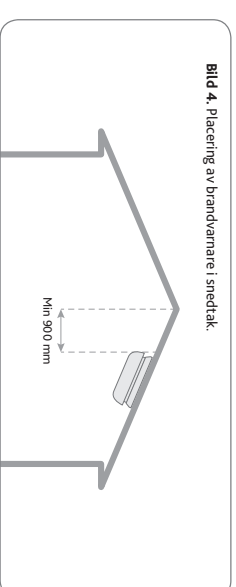

Bild 4. Placering av brandvarnare i snedtak.

Installation av brandvarnaren med radiolänk

Brandvarnaren, inkl. radiolänken, drivs med det medföljande 9-volts batteriet. Vid brandvarnaren medurs för att separera brandvarnaren från takfästet. Koppla in batteriet och placera batteriet i batterifacket. Batterispår: Brandvarnaren och takfästet kan inte monteras ihop utan batteri. Se Bild 5. Varje enhet har 4 st DIP-brytare med 4 positioner för kodning av sändnings- och mottagningsfrekvens. Totalt: 16 valmöjligheter. Dessutom finns en femte brytare som i tillägg låge vidarebefordrar larmsignalen till de andra varnarna med samma kanalinställning.

ID-koder

Koden ID-0 (0000) är publik och samverkar med alla de övriga 15 valbara kanalerna. Ett exempel på användning av ID-0 är att låta varnare i trapphus, vind och källare ha ID-0 eftersom de då kan kommunicera med alla andra varnare inom det förskrivna avståndet oavsett kanalinställning.

För övriga 15 kanaler gäller att samtliga varnare man vill sammankoppla är inställda på samma kanal. Se bild 6.

OBSERVERA! Inställningen för DIP-brytarna som representerar de utöver ID-0, 15 valbara kanalerna måste vara densamma på alla sammankopplade enheter.

Placera enheterna med batteriet inkopplat på golvet i varje utvalt rum och kontrollera att radiosignalen når samtliga varnare före takmontering.

Testa med testknappen att signalen från en varnare når samtliga varnare med samma kod.

Detta kan ta flera minuter då varje individuell varnare söker var 16:e sekund efter inkommande signal.

Bild 5. Montering av batteri.

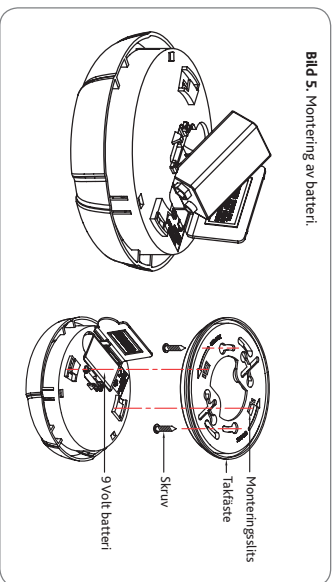

Bild 6. 16 valbara ID-koder. *Bytarna nr 5 (i "OM-Läge") aktiverar sammankopplingen.*

ID-0 (0-0-0-0)	ID-1 (0-0-0-1)	ID-2 (0-0-1-0)	ID-3 (0-0-1-1)
ID-4 (0-1-0-0)	ID-5 (0-1-0-1)	ID-6 (0-1-1-0)	ID-7 (0-1-1-1)
ID-8 (1-0-0-0)	ID-9 (1-0-0-1)	ID-10 (1-0-1-0)	ID-11 (1-0-1-1)
ID-12 (1-1-0-0)	ID-13 (1-1-0-1)	ID-14 (1-1-1-0)	ID-15 (1-1-1-1)

Takmontering

Använd medföljande skruv och plugg.

- Försäkra dig om att det vid platsen för monteringen av varnaren inte finns några elektriska kablar eller för.
- Markera två monteringshål med hjälp av takfästet.
- Borra hål på de markerade ställena.
- Förse hålen med plugg.
- Skruva fast takfästet i taket. Skruva i de medlevererade skruvarna i de två hålen tills takfästet sitter stadigt.

Så fungerar Brandvarnaren

När varnaren installerats skall en liten lampa (LED) bredvid testknappen blinka ungefär en gång i minuten under normal användning.

Om varnaren detekterar rök kommer ett högt pulserande larm att ljuda tills röken är borta.

Normalt arbetar produkten i viloläge. Var 16:e sekund aktiveras mottagaren för att ta emot signaler. För att aktivera det och ställa in sändningsläget är det enklast att trycka på testknappen ovanpå röklarmet. Det fortsätter att sända så länge knappen är nedtryckt.

För att testa två enheters sändnings- och mottagningsförmågor/-parametrar är det viktigt att ställa in dem med samma kod.

DIP-Bytare för inställning av ID-kod finns på varnarens baksida. När ett larm är inställt på mottagningsläget kan det ta emot en larmsignal från den sändande

enheten inom 16 sekunder. När den mottagande enheten får signalen aktiveras den omedelbart en stark larmsignal som håller i sig tills sändning upphör.

Testa brandvarnaren

Det rekommenderas att testa varnaren en gång i veckan, för att säkerställa att det fungerar korrekt.

Håll testknappen nedtryckt i ungefär tre sekunder. En stark pulserande signal ljuder för att indikera att det fungerar korrekt. I larmande läge blinkar lampan snabbt.

OBSERVERA! Efter installation och när du varit hemifrån en längre tid bör du kontrollera alla dina brandvarnare.

Vanliga fel och hur falska larm undviks

Varnaren kan utlösas av vattenhånga, kondensnation, vanlig rök eller matos. Insekter som får sig in i varnaren kan orsaka återkommande falska larm. Placera inte larmet i närheten av källor till falska larm.

Pausfunktion

Denna varnare har en inbyggd pausfunktion som aktiveras med testknappen. Om matlagning eller någon annan icke-farlig källa till larm är aktuellt, kan varnaren tillfälligt lysas genom att hålla knappen nedtryckt i ungefär 3 sekunder. Då försätts varnaren i ett läge med lågre känslighet mot rök i 10 minuter. Den röda LED-lampnan blinkar var tionde sekund för att indikera att larmets känslighet minskats. Varnaren återställs automatiskt till normalt läge efter 10 minuter.

OBSERVERA! Om rökintensiteten ökar under pausperioden (t.ex. av brand-rök) börjar varnaren att larma.

Indikator för svagt batteri

Om varnaren ger ifrån sig ett kort pipande ljud en gång i minuten, beror det på att batteriet börjar ta slut och måste ersättas omgående. Denna lägenavvarning ljuder vid behov i minst 30 dagar.

I de fall denna varnare är sammankopplat med andra enheter som inte har svagt batteri, ger även de andra enheterna ifrån sig pipande ljud i några sekunder varje timme tills varnaren med svagt batteri slutar pipa.

Om den röda lampnan (LED) inte blinkar varje minut ska du ersätta batteriet.

Byta batteri

Denna varnare drivs med 1 st. 9V batteri (alkaliskt eller litium). Vanligtvis räcker det 12 månader med alkaliskt och 2-3 år för litium.

- Byt batteri så fort röklarmet börjar pipa (med varning för svagt batteri)
- Ta ur batteriet genom att försiktigt dra ur det ur batterifacket.
- Sätt i ett 9V batteri i batterifacket. Observera batteriets poler. Se till att batteriet sitter ordentligt.
- Sätt tillbaka den övre delen av varnaren på takfästet.
- Testa varnaren med hjälp av testknappen när ett nytt batteri installerats.
- Brandvarnaren fungerar inte utan batteri. När batteriet avlägsnas från larmet blockerar batterisparren sitsarna och varnaren inte kan installeras i takfästet.

Falsklarm

- Vid falskt larm ska du trycka på testknappen i minst 3 sekunder för att starta varnarens pausfunktion i 10 minuter.
- Leta dock igenom huset efter små pyrande bränder.
- Kontrollera om det finns källor till rök eller ånga. Sätt din familj i säkerhet innan du undersöker huset.
- Om falska larm återkommer, kan det bli nödvändigt att flytta varnaren.

Vid brand

- Kom ihåg följande:
- Lämnna byggnaden omgående. Kontrollera om det finns rök eller het luft vid dörrar och rum. Öppna inte en het dörr. Ta en annan väg ut. Kryp längs golvet

och andas om möjligt genom en våt trasa eller håll andan. Stanna inte för att ta med dig något.

- Samlas vid en förbestämmd plats utanför huset och kontrollera att alla är med.
- Ring räddningstjänsten utanför byggnaden. Räddningstjänsten bör ringas oavsett storlek på branden och oavsett om det finns ett larmsystem med direktkoppling till räddningstjänsten.
- Återvänd inte inomhus till en brinnande byggnad utan vänta på att räddningstjänsten anländer.

Underhåll av brandvarnaren

Dammsug och rengör varnaren regelbundet för att förhindra smutsbeläggningar. Torka också av brandvarnaren med en fuktig trasa.

Garanti

Tillverkaren, Top Electronics Ltd., lämnar 5 års garanti mot material eller tillverkningsfel exkl. batteri. Garantin gäller under förutsättning att produkten används på ett normalt sätt. Portokostnaden för en reklamation från och till kunden skall betalas av kunden.

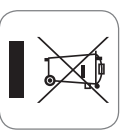
Viktiga säkerhetsinstruktioner

Följ noggrant installationsanvisningarna för brandvarnaren i denna bruksanvisning.

Installationen av en brandvarnare är bara en del i säkerheten. Andra viktiga åtgärder bör genomföras för att ytterligare förbättra säkerheten:

- Kom ihåg!
- Testa brandvarnaren varje vecka
- Ersätt batteriet omgående när det tagit slut
- Rök inte i sängen
- Håll tändstickor och tändare borta från barn
- Förvara lättantändligt material på ett säkert ställe och använd det aldrig i närheten av flammor eller gnistor.
- Håll tändstickor och tändare borta från barn
- Förvara lättantändligt material på ett säkert ställe och använd det aldrig i närheten av flammor eller gnistor.
- Förse dig med nödutrustning som brandsläckare utrymningsstegar etc, och se till att alla som bor där vet hur utrustningen används.
- Planera en utrymningsväg från byggnaden i förväg, så att alla som vistas där är medvetna om den. Informera om dessa säkerhetsaspekter regelbundet under hela året.
- Se till att utrymningsvägarna hålls tillgängliga och inte blockerats.

Kasserade elprodukter får ej kastas i hushållsavfallet utan skall källsorteras och återvinnas. Rådfråga hyresvärd och lokala myndigheter beträffande omhändertagandet av el-avfall.

Distributör

Uniline AB, Box 29012, 10052 Stockholm
www.uniline.se
info@uniline.se
Tel kundservice 08-720 53 00

Tillverkare

Xiamen Vs-Top Electronics Co., Ltd, China.

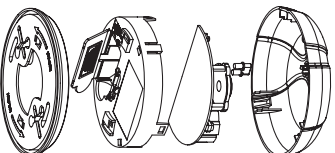
Bruksanvisning

Optisk brandvarnare VST-S588H

VST-S588H är godkänd enligt EN 14604.

Fördelar

- Modern design.
- Ultralite 10-årsbatteri som driver din brandvarnare upp till 10 år.
- Pausfunktion mot falsklarm. Tryck in testknappen några sekunder och brandvarnarens känslighet minskas under 10 minuter. Därefter återgår brandvarnaren till normalläget.
- Hög känslighet för brandos från pyrande bränder.
- God driftsäkerhet.
- Varningssignal vid låg batterispänning.
- Testknapp.
- Kontrollampa.
- Innehåller inget radioaktivt material.
- Batterispar. Kan ej monteras utan batteri.

Teknisk beskrivning

- Batteri:
Ultralite U9V-Li-P 9 Volts litium batteri
- Strömförbrukning:
<15 mA i viloläge och max. 30 mA vid larm.
- Känslighet vid rök:
3-30 % Obs/m
- Temperaturområde:
5° C till 45° C
- Luftfuktighet:
10-90 % relativ fuktighet.
- Ljudnivå:
85 dB vid 3 meters avstånd från varnaren.
- Batteriets livslängd:
Upp till 10 år med Ultralite 10-årsbatteri.
- Testad av:
Intertek, England

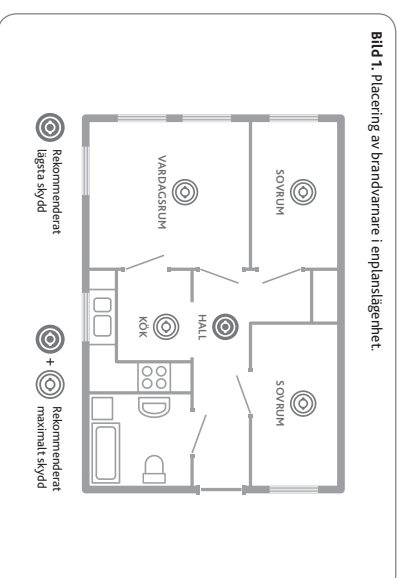
Placering

Brandvarnaren bör placeras i taket intill sovrum, nära kök och i närheten där brand kan uppstå. Finns det fler sovrum så bör det placeras en brandvarnare ut-
anför varje sovrum.

Se bild 1, 2, 3 och 4 som rekommenderar placering av brandvarnare i tak, men kan också placeras på vägg.

OBS! Det bästa skyddet uppnås om en brandvarnare placeras i varje rum.

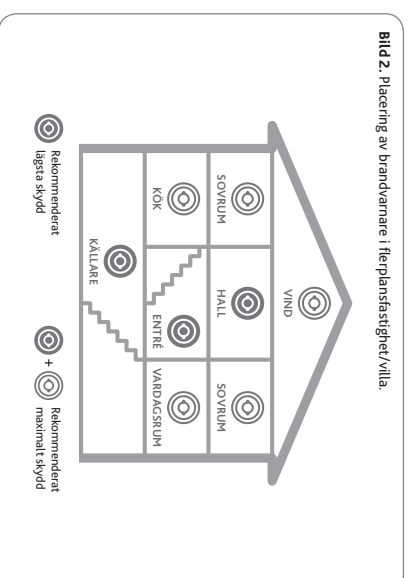
Bild 1. Placering av brandvarnare i eplanslägenhet

Rekommenderat
lägsta skydd

Rekommenderat
maximalt skydd

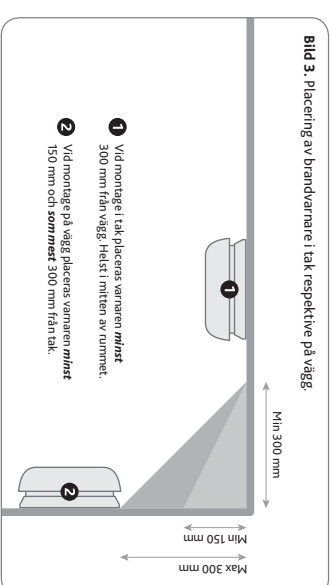
Bild 2. Placering av brandvarnare i flerplanssigtvillor.

Rekommenderat
lägsta skydd

Rekommenderat
maximalt skydd

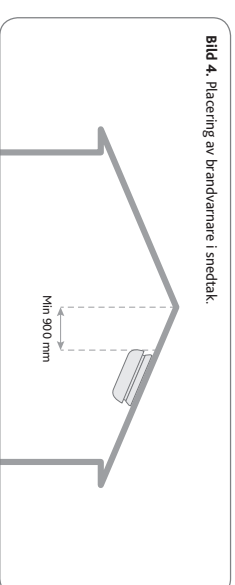
Bild 3. Placering av brandvarnare i tak respektive på vägg.

1 Vid montage i tak placeras varnaren **minst** 300 mm från vägg. Fäst i mitten av rummet.

2 Vid montage på vägg placeras varnaren **minst** 150 mm och **som mest** 300 mm från tak.

Bild 4. Placering av brandvarnare i snedtak.

Installation

Välj ut en plats där brandvarnaren ska sitta (se placering).

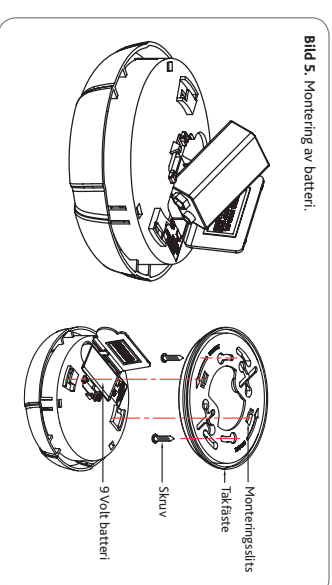
Ta bort fästplattan och märk ut för skruvarna, borra håll vid markeringsarna, sätt i plastpluggarna och skruva fast fästplattan.

Koppla in medföljande batteri mot brandvarnarens kontaktbleck. Se till att du ansluter batteriets plus- och minuspol rätt.

Passa sedan in brandvarnaren i fästplattans två hakar och vrid lätt medurs någon centimeter.

Testa brandvarnaren genom att hålla in testknappen.

Bild 5. Montering av batteri.

Undvik följande placeringar

- I utrymmen där det blir kallare än 5° C och varmare än 45° C.
- I fuktiga utrymmen, t ex badrum.
- I garage där avgaser från bilar kan orsaka falsklarm.

Så här fungerar brandvarnaren

Kontrolllampa: För extra säkerhet har brandvarnaren en röd kontrolllampa (ljusdiöd). Lampnan blinkar en gång per minut när brandvarnaren fungerar som den ska.

Larm: När brandvarnaren känner av rökpartiklar så utlöses en högt pulserande larmsignal och samtidigt blinkar den röda signallampnan. Brandvarnaren fortsätter att larma tills luften blir fri från rök.

Brandvarnare med pausfunktion: För att undvika larm, vid t ex stekning, trycker du bara in testknappen en gång. Känsligheten mot rök minskas under ca. 10 minuter. Därefter återgår brandvarnaren automatiskt till normaltäge.

Så här kontrollerar du brandvarnaren

Brandvarnarens funktion kontrolleras med testknappen. Tryck in testknappen i ca. 3 sekunder. Om brandvarnaren fungerar korrekt kommer då larret att ljuta och den röda signallampnan att blinka snabbt.

Underhåll

- Testa brandvarnaren varje vecka.
- Dämsug brandvarnaren regelbundet.

Batteribyte

Brandvarnaren avger en kort ljudsignal en gång i minuten och den indikerar då att batteriet behöver bytas ut omgående. Varningssignalen pågår upp till 30 dagar. Rekommendation: Byt till ett Ultralife 10-årsbatteri.

Tryck in testknappen och försäkra dig om att brandvarnaren fungerar.

Vanliga fel och hur falska larm undviks

Varnaren kan utlösas av vattenånga, kondensation, vanlig rök eller matos. Insekter som får sig in i varnaren kan orsaka återkommande falska larm. Placera inte larret i närheten av källor till falska larm.

Pausfunktion

Denna varnare har en inbyggd pausfunktion som aktiveras med testknappen. Om matlagning eller någon annan ocke-farlig källa till larm är aktuellt, kan varnaren tillfälligt tystas genom att hålla knappen nedtryckt i ungefär 3 sekunder. Då försätts varnaren i ett läge med lägre känslighet mot rök i 10 minuter. Den röda LED-lampnan blinkar var tionde sekund för att indikera att larmets känslighet minskats. Varnaren återställs automatiskt till normalt läge efter 10 minuter.

OBS! Om rökintensiteten ökar under pausperioden (t.ex. av brandrök) börjar varnaren att larma.

Indikator för svagt batteri

Om varnaren ger ifrån sig ett kort pipande ljud en gång i minuten, beror det på att batteriet börjar ta slut och måste ersättas omgående. Denna lågenergivarvarning ljuder vid behov i minst 30 dagar.

Falsklarm

- Vid falskt larm ska du trycka på testknappen i minst 3 sekunder för att starta varnarens pausfunktionen i 10 minuter.
- Leta dock igenom huset efter små pyrande bränder.
- Kontrollera om det finns källor till rök eller ånga. Sätt din familj i säkerhet innan du undersöker huset.
- Om falska larm återkommer, kan det bli nödvändigt att flytta varnaren.

Vid brand

Kom ihåg följande:

- Lämna byggnaden omgående. Kontrollera om det finns rök eller het luft vid dörrar och rum. Öppna inte en het dörr. Ta en annan väg ut. Kryp längs golvet och andas som möjligt genom en våt trasa eller håll andan. Stanna inte för att ta med dig något.
- Samlas vid en förbestämmd plats utanför huset och kontrollera att alla är med.
- Ring räddningstjänsten utanför byggnaden. Räddningstjänsten bör ringas oavsett storlek på branden och oavsett om det finns ett larmsystem med direktkoppling till räddningstjänsten.
- Återvänd inte inomhus till en brinnande byggnad utan vänta på att räddningstjänsten anländer.

Viktiga säkerhetsinstruktioner

Följ noggrant installationsanvisningarna för brandvarnaren i denna bruksanvisning.

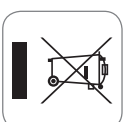
Installationen av en brandvarnare är bara en del i säkerheten. Andra viktiga åtgärder bör genomföras för att ytterligare förbättra säkerheten:

Kom ihåg!

- Testa brandvarnaren varje vecka
- Ersätt batteriet omgående när det tagit slut
- Rök inte i sängen
- Håll tändstickor och tändare borta från barn
- Förvara lättantändligt material på ett säkert ställe och använd det aldrig i närheten av flammor eller gnistor.
- Försé dig med nödutrustning som brandsläckare utrymningsstegar etc, och se till att alla som bor där vet hur utrustningen används.
- Planera en utrymningsväg från byggnaden i förväg, så att alla som vistas där är medvetna om den. Informera om dessa säkerhetsaspekter regelbundet under hela året.
- Se till att utrymningsvägarna hålls tillgängliga och inte blockerats.

Kasserade Elprodukter får ej kastas i hushållsavfallet utan skall källsorteras och återvinnas.

Rådfråga hyresvärd och lokala myndigheter beträffande omhändertagandet av El-avfall.

Garanti

Tillverkaren lämnar 5 års garanti på brandvarnaren (eksklusive batteriet) från inköpsdagen och omfattar material- och tillverkningsfel under förutsättning att Brandvarnaren är installerad och används på ett normalt sätt enligt medföljande bruksanvisning.

Distributör

Uniline AB, Box 29012, 10052 Stockholm
www.uniline.se
info@uniline.se
Tel kundservice 08-720 53 00

Tillverkare

Xiamen Vs-Top Electronics Co., Ltd, China.

E5328201: BATTERI 10-ÅRS 9 V

Leverantörens typbeteckning: 1004 10 ÅRS BATTERI

Leverantörens artikelnr: 5328201

UNSPSC: 26111710

Brand-, gasvarnare

Brandvarnare

10-års batteri till brandvarnare

Teknisk information

Storleksindikering:	Block	Modell:	Litium
Spänning:	9 V	Kapacitet:	1200 mAh
IEC-indikering:	Övrigt	Bredd:	17.5 mm
Förpackning:	Singelpack	Övrig beteckning:	9 V
Längd:	26.5 mm	Höjd inklusive pol:	48.5 mm

Relaterade artiklar

Artnr	Benämning	Listpris	Storleksindikerin- g	Modell	Spänning	Kapacitet	IEC-indikering
E5328201	BATTERI 10-ÅRS 9 V		Block	Litium	9 V	1200 mAh	Övrigt

E6300587: OPT BRANDVARNARE M RADIOLÄNK

Leverantörens typbeteckning: VST-WS588IH

Leverantörens artikelnr: 2760

UNSPSC: 46191501

EANKod: 7070944673557

Brandvarningssystem

Brandvarningssystem VST

Optisk brandvarnare 9V med radiolänk

Optisk brandvarnare med alkaliskt batteri och trådlös kommunikation. Test /Pausfunktion knapp, larmnivå på 85dB v/ 3 m. Varningsindikerar för lågt batteri eller inget batteri. Takfäste för snabb och enkel installation. Funktioner: Optisk röksensor med trådlös kommunikation, Miljövänlig med optisk teknik, Flambeständigt material, UL94V0, Hög och stabil känslighet, Obegränsat antal trådlösa enheter på samma kod (16 koder), Skydd mot felaktig installation av fästet och inget batteri, Varningsindikatorer för låg batterispänning eller inget batteri, Ljudnivå vid alarm: 85 dB vid 3 m avstånd, Automatisk återställning när röken upphör, CE - BSI - och SAI Global-certifierad i enlighet med EN14604 -, AS3786 - och UL217 standard, Detekteringsprincip: Fotocell för rök,, Frekvens: 868MHz, Räckvidd: > 30 m (mellan trådlösa enheter), Strömförbrukning norm: 25 uA max, Effekt larm: 40mA max, Ljudnivå vid alarm: 85 decibel vid 3 meters avstånd, Driftstemperatur: 5°C till 45°C, Miljö: 10% - 90%, Känslighet: 3,0 till 6,0% Obs / m.

Relaterade artiklar

Artnr	Benämning	Listpris
E6300587	OPT BRANDVARNARE M RADIOLÄNK	

E6300281: BRANDVARN OPT M 10-ÅRS BATTERI

Leverantörens typbeteckning: VST-S588H

Leverantörens artikelnr: VST-S588H

UNSPSC: 46191501

Brand-, gasvarnare

Brandvarnare

Brand-, gasvarnare Brandvarnare Optisk brandvarnare med 10-års litiumbatteri Uniline

Modern design. Ultralife 10-årsbatteri som driver din brandvarnare upp till 10 år. Pausfunktion mot falsklarm. Tryck in testknappen några sekunder och brandvarnarens känslighet minskas under 10 minuter. Därefter återgår brandvarnaren till normalläget. Hög känslighet för brandos från pyrande bränder. God driftsäkerhet. Varningssignal vid låg batterispänning. Testknapp. Kontrollampa.

Innehåller inget radioaktivt material. Batterispärr. Kan ej monteras utan batteri. Ultralife U9VL-J-P 9 Volts Litium batteri. Strömförsörjning: <15 mA i viloläge och max. 30 mA vid larm. Känslighet vid rök: 3-30 % Obs/m. Luftfuktighet: 10-90 % relativ fuktighet. Ljudnivå: 85 dB vid 3 meters avstånd från varnaren. Brandvarnaren bör placeras i taket intill sovrum, nära kök och i närheten där brand kan uppstå. Finns det fler sovrum så bör det placeras en brandvarnare utanför varje sovrum.

OBS! Det bästa skyddet uppnås om en brandvarnare placeras i varje rum. VST-S588H är godkänd enligt EN 14604.

Teknisk information

Detekteringsmetod: Optisk
Färg: Vit
Matningsspänning: 9 V
Inbyggt batteri: Ja

Relaterade artiklar

Artnr	Benämning	Listpris	Detekteringsmetod	Matningsspänning	Färg	Inbyggt batteri
E6300281	BRANDVARN OPT M 10-ÅRS BATTERI		Optisk	9 V	Vit	Ja
E9792465	OPTISK BRANDV 10-ÅRS BATTERI		Optisk	3 V	Vit	Ja

Montering diskmaskin

Diskmaskin kan monteras under diskbänk.

Vatten, avlopp och el är framdraget under diskbänk. Slang och kabel dras genom de förborrade hålen i skåpsbotten och ansluts.

1. Börja med att ta bort sparksockel som sitter fast i klämringar runt stödbenen.
2. Skruva bort förbindelseskravar och skruvar i bakkant, sida och ev. vinkeljärn i ram runt diskbänk. Skruva upp benen så att inte skåpet spänner mot bänk.
3. Lossa gångjärnsfästen och ta bort skåpsluckan.
4. Lägg ett skydd på golvet och dra ut underskåpet (lyft skåpet samtidigt som skåpet dras ut för att förhindra att benen knäcks).

Du måste montera ett läckageskydd i plast under diskmaskinen som samlar upp vatten vid ett eventuellt läckage. Tänk på att montera denna före maskinen sätts in.

Montera diskmaskinen enligt fabrikantens anvisningar och återmontera sparksockel.

Det finns även avstängningsventil för vattnet till diskmaskinen. Denna skall vara avstängd när maskinen inte används. Glöm inte att rensa vattenlåset för avloppet då och då.

Lycka till!

Viktigt

Arbetet måste alltid utföras av auktoriserad yrkesman, så att inte problem uppstår i efterhand. Kontrollera med ert hemförsäkringsbolag att installation täcks av hemförsäkringen.

Förvara underskåpet i lägenhetsförrådet, var extra försiktig med skåpsluckan. Vid avflyttning skall underskåpet återmonteras av hyresgästen.

SKÖTSELANVISNING

SKÖT OM DIN BADRUMSINREDNING CARE INSTRUCTIONS FOR YOUR BATHROOM FURNITURE

S

Badrumsmöbler utsätts givetvis för mer fukt än möbler i övriga rum i hemmet. Våra badrumsmöbler är anpassade för badrummet och gjorda i fukttåliga material, både på in- och utsidan.

Men även om våra badrumsmöbler är det, bör de inte utsättas för vatten eller extremt hög luftfuktighet. Därför bör blöta fläckar, även vanligt vatten, torkas upp så snart som möjligt för att undvika att fukt tränger in i skarvar.

Se även till att badrummet har god ventilation och undvik placering nära badkar eller dusch. Vårda din badrumsmöbel med omsorg, så kommer den att skänka trivsel i många år framöver.

GB

Bathroom furniture is exposed to more moisture than any other furniture in your house. Our bathroom furniture has been specially adapted for bathrooms and is made of moisture-resistant material, both inside and out.

However, your furniture should never be exposed to water or extremely high humidity. All wet marks, including water, should be dried as soon as possible to stop moisture penetration.

Make sure your bathroom is properly ventilated and avoid placing furniture close to the bathtub or shower. If you take care of your bathroom furniture, it will give you many years of satisfaction.

STOMMAR OCH LUCKOR

Stommarna görs av fuktrög spånskiva belagd med melamin eller faner samt i vissa fall lackerad/folierad MDF-board. Vi har målade, fanerade, folierade luckor samt massiva träluckor. Samtliga har ett förstklassigt ytskikt.

För rengöring rekommenderar vi att man använder en fuktig bomullstrasa med ett mildt rengöringsmedel som tex. tvål eller såpa. Undvik att använda starka rengöringsmedel som kan skada produkten.

OBS! Om din badrumsmöbel behöver extra rengöring så undvik preparat som har en slipande effekt eller alkohol eftersom det lätt kan bli repor och onödigt slitage på ytan.

MONTERINGSTIPS FÖR TVÄTTSTÄLL

Det är viktigt att kommoden är monterad i våg och lod. Fäst tvättstället mot kommoden genom att lägga en klick silikonmassa i varje hörn (limma EJ fast tvättstället). Detta för att det ska finnas möjlighet att justera eller nedmontera tvättstället vid behov.

FRAMES AND DOORS

The frames are made of moisture-resistant particle boards, veneered or melamine-coated. Some frames are made of MDF board, lacquered or foiled.

We have painted, foiled and veneered doors and solid wood-doors.

All doors have a first-class surface.

To clean the surfaces, use a damp cotton cloth and mild detergent like soap. Avoid strong detergents that can damage the surface.

NOTE! If your bathroom furniture needs extra cleaning, avoid abrasive substances or alcohol that will scratch the surface.

MOUNTING TIPS FOR WASHBASINS

It is important that the washbasin is assembled in the right angle. Fix the washbasin to the vanity-unit by putting a dab of sanitary silicone in each corner. This enables adjustment or dismantling of the washbasin.

S

TVÄTTSTÄLL

I Vedums sortiment finns tvättställ i porslin, gjutmarmor och Top Solid. I serie Louis finns tvättställsskivor i natursten marmor med underlimmad porslinsho. Natursten kan variera i färg och struktur.

Porslinstvättställ – Porslin är ett keramiskt material som är levande i tillverkningsprocessen och därför kan mindre buktighet eller skevhet förekomma. Varje tvättställ genomgår en kvalitetskontroll och granskas för att hålla de toleranser som angetts. Porslinstvättstället har en glaserad yta som är lätt att hålla ren. Ytan är beständig mot de flesta kemikalier med undantag för starka syror (t. ex saltsyra och svavelsyra) och starka alkalier (t. ex kaustiksoda). Rengör ditt porslinstvättställ regelbundet med vanligt rengöringsmedel.

DAGLIG RENGÖRING: Använd en fuktig trasa.

VID SVÅRA FLÄCKAR: Använd ett mildt kalklösande rengöringsmedel (dvs. rengöringsmedel innehållande ättiksyra eller citronsyra). Dessa rengöringsmedel är ideala för att avlägsna eventuella kalkbeläggningar, läs alltid instruktionen på förpackningen.

ANVÄND EJ!

- använd inte starka eller slipande rengöringsmedel eller avloppsrensingsmedel
- använd inte alkaliska rengöringsmedel (dvs. ämnen med ph från 9 till 12).
- använd inte ångtvätt och slipsvampar.
- låt inte metallföremål bli liggande och rosta, rostfläckar kan missfärga ytan.
- använd inte rengöringsmedel med fluorvätesyra. om detta används måste eventuella kvarvarande rester avlägsnas snabbt för att undvika korrosion.
- undvik kontakt med hårfärgningsprodukter då dessa kan färga ytan.

Gjutmarmortvättställ med gelcoat-yta (blank) – Tvättställ av gjutmarmor består i huvudsak av krossade mineraler med bindemedel och har en jämn, porfri och tålig yta i blank gjutkomposit. För den dagliga rengöringen använd tvål och vatten. Om ditt gjutmarmortvättställ behöver extra rengöring (nermattat eller repigt) polera tvättstället med speciellt tvättställspolish som finns hos återförsäljare och vaxa sedan. Använd inte rengöringsmedel med slipmedel. Djupare repor kan först försiktigt slipas med våtslappor (ca 1200 korn).

Gjutmarmortvättställ med Top Solid-yta (matt) – Tvättställ med Top Solid-yta är slitstarka och har ett slätt och stenliknande utseende. Top Solid är en yta av matt gjutkomposit med en mycket hög hårdhet. Det rengörs med bifogad vit rengöringsvamp, fuktad med vatten. Till denna behövs inga rengöringsmedel. Alternativt kan man använda en fuktig trasa med mildt rengöringsmedel ex tvål, såpa eller diskmedel. Vid mindre repor kan man använda en vit Scotch Brite-svamp. Djupare repor kan försiktigt slipas bort med våtslappor eller en grön Scotch Brite-svamp.

ATT TÄNKA PÅ! Gäller gjutmarmortvättställ.

För att undvika att vatten samlas i bräddavloppsslangen vrid anslutningen till bottenventilen så att slangen är sträckt. Spola rent slangen emellanåt. Om en mindre skada uppstått i ditt gjutmarmortvättställ kan återförsäljaren hjälpa dig med en lagningssats. För att undvika missfärgningar så är det viktigt att gjutmarmortvättstället inte kommer i kontakt med t. ex syror, ammoniak, starka rengöringsmedel, hårfärgningsmedel eller klorin. Undvik att gjutmarmortvättstället utsätts för vatten som överstiger + 65° C, då det finns risk för sprickbildning i ytskiktet.

STENSKIVOR I MARMOR OCH KALKSTEN

Marmor och kalksten har karbonatmineral (kalcit) som huvudmineral och båda stensorterna har likartade tekniska egenskaper. Marmor och kalksten är båda känsliga för syror som kan etsa och ge märken i stenen. Sten är ett naturmaterial. Vid rengöring räcker det i allmänhet med en fuktig trasa. Syntetiska material kan göra ytan matt och på sikt skada stenskivan. Vid behov av rengöringsmedel, använd såpa eller de specialmedel som finns för rengöring av sten. Sten har en viss absorptionsförmåga, se därför till att den inte utsätts för färgade vätskor som kan tränga ner i stenskivan (t.ex. kaffe, vin, saft, olja). Om man spiller bör detta torkas bort direkt. Stenskivan har en polerad yta. Ytan kan mattas av sura föreningar som t ex fruktjuice, vin och ättika.

ATT TÄNKA PÅ!

Om man har fått matta fläckar på stenskivan Carrara marmor, kan man polera upp dessa med stenglans eller bivax löst i lacknafta. Är fläckarna kraftiga kan man behöva slipa ytan först. Detta kan man göra med pimpstenspulver på en tvålfuktad trasa eller med en nylonsvamp.

GB

WASH BASINS

The Vedum range features wash basins in porcelain, cast marble and Top Solid. The Louis range features wash basin counters in natural stone marble and lime stone with a porcelain sink attached underneath. Natural stone can vary in colour and structure.

Porcelain wash basins have a glazed surface that is easy to keep clean. The surface is resistant to most chemicals, except strong acids and strong alkalis. Clean your porcelain wash basin regularly using an ordinary household detergent. Porcelain is a ceramic material that is active during the manufacturing process. For this reason, porcelain wash basins may appear slightly curved or warped. Length measurements can also be affected and may have a tolerance of + / - 1% of the wash basin's total length. Each wash basin is subject to a quality control and is examined to maintain the specified tolerances.

DAILY CLEANING: Clean the surfaces with a damp cloth.

FOR STUBBORN STAINS: Use a gentle cleaner (i.e., a standard acid-based cleaner containing acetic or citric acid). These cleaners are ideal to remove any limescale deposits. Always read the instructions on the cleaner packaging.

DO NOT!

- do not use strong or abrasive cleaners or drain cleaner.
- do not use alkaline cleaners (i.e substances with ph from 9 to 12).
- do not use steam cleaners and abrasive sponges.
- do not leave objects that make rust in contact with the ceramic.
- do not use hydrofluoric acid cleaners, any residual must be removed soon to avoid corrosion.
- Hair colouring products can stain the ceramic.

Cast marble basins with gelcoat surface (lustrous) cast marble wash basins mainly consist of crushed minerals with binding agents and have a smooth, poreless and durable surface. Use soap and water for daily cleaning. Avoid household detergents with a grinding effect. Vedum Clean and Shine can also be used. Minor scratches can be polished away using a fine polish and then waxed. Deeper scratches can be carefully sanded with 1200-grit wet sandpaper.

Cast marble basins with Top Solid surface (lustreless) - Wash basins with a Top Solid surface are durable and have a smooth, stone-like appearance. Top Solid has a cast composite surface which is very hard. These wash basins should be cleaned with attached white cleaning sponge (no detergent necessary). Or cleaned with a damp cloth and mild detergent like soap or a mild dishwashing detergent. Avoid strong detergents that can damage the surface. Deeper scratches can be carefully buffed away using wet sanding paper.

IMPORTANT! Cast marble wash basins.

To avoid water gathering in the spillway overflow tube, make sure the tube is stretched. Rinse the tube occasionally.

If your cast marble sink need extra cleaning, do not use detergents containing abrasives. Polish the sink with a special polish from your dealer and then wax it. If the surface should become scratched or dull for some reason, polish and wax it as described above. Deeper scratches can be carefully sanded with 1200-grit wet sandpaper. For more extensive damage, contact your dealer for a repair kit. To avoid discoloration makes sure that the wash basin is not exposed to acids, ammonia, strong detergents, hair-dye or chloride.

Do not expose to water above +65° C.

STONE COUNTERTOPS MARBLE AND LIMESTONE

Marble and limestone have carbonate minerals (calcite) as the main mineral and stone both places have similar technical characteristics. Marble and limestone are both sensitive to acids that can etch and leave marks in the stone. Stone is a natural material. To clean stone, use a damp cloth. Synthetic materials can dull the surface and slowly damage the surface. If you want to use a detergent, use a neutral soap or special products for cleaning stone. Stone is a porous material and coloured liquids can penetrate the surface (e.g. coffee, wine, juice, oil). Any spill should be cleaned as soon as possible. The stone has a polished surface. The surface can be dulled by contact with acidic compounds such as fruit juice, wine and vinegar.

IMPORTANT!

If dull spots appear on the surface of Carrara marble stone, use a stone polish or beeswax dissolved in white spirit. For heavy stains, you may need to sand the surface first. Use a pumice powder on a soapy cloth or a nylon sponge.

Praktiska skötselråd för din Combac dusch

Lätt att hålla ren

Våra duschar är konstruerade för att vara lätta att rengöra. Skjutdörrarna är avtagbara och de delar som oftast samlar smuts är utbytbara för att du enkelt ska kunna hålla din dusch ren och fräsch. Säkerhetsglaset är tåligt mot repor där smuts ofta biter sig fast. Lätt avtagbar front gör det enkelt att hålla rent under karet.

Rengör din duschvägg med vatten och gummiskrapa eller med fönsterputs och mjuk trasa. Vid ingrodd smuts rekommenderas ättiksbase-erade rengöringsmedel. Notera att städsvampar och rengöringsmedel med slipmedel kan orsaka repor.

Är din duschvägg försedd med gångjärn eller skjutdörrshjul bör dessa delar smörjas årligen med vattenfast fett. Duschkaret bör vaxas ca 1 gång/år med vanligt bil- eller båtvas. Detta förenklar den vardagliga rengöringen av plastytan. Utsätt aldrig karets yta för syror, ammoniak eller kaustiksoda.

Combac Service-Kit

Har lyftgångjärnen börjat knarra när du öppnar eller stänger dörrarna?

Då är det förmodligen hög tid att smörja gångjärnen. Detta bör du göra en gång om året – inte minst för att lagstadgad garanti ska gälla.

När du köper ett Combac Service-Kit ingår en burk smörjfett till gångjärnen samt två nya golvtättningslister. Välj mellan 15 eller 40 mm höga listor. Båda är 1 meter långa och klipps enkelt ned till önskad längd med en trädgårdssax. Golvtättningslisterna i Combac Service-Kit passar Cirkel, Kvadrat och Singel.

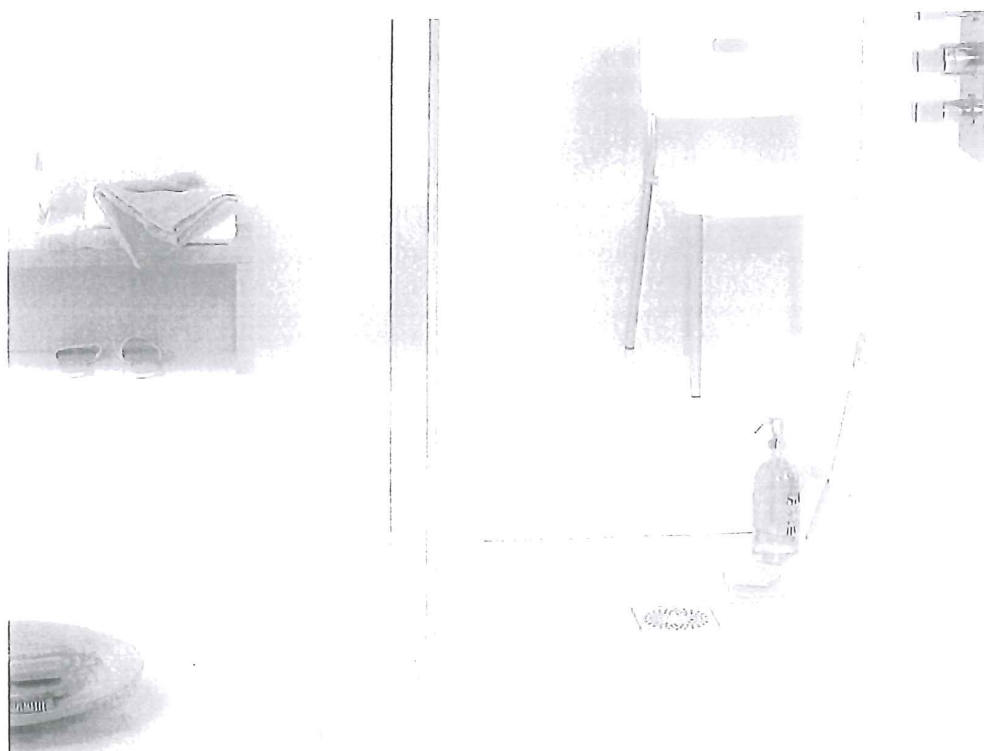
Ett urval av reservdelar beställer du enkelt på vår hemsida, www.combac.se

PURUS

Drift- och Skötselanvisning

Purus Golvbrunnar - allmän

Till bostadsinnehavaren

Denna bostad är utrustad med Purus golvbrunn från Purus AB.
 Purus egna golvbrunnssilar är märkta med namnet PURUS.
 Alla Purus golvbrunnar av plast, gjutjärn och rostfritt stål har en
 urtagbar vattenlåsansats som gör det enkelt att hålla rent.

Purus följer branschens regler för säker vatteninstallation.

Våra golvbrunnar är typgodkända enligt europanormen
 för golvbrunnar, SS-EN 1253.

Typogodkännandet gäller både för installation med klinker
 och plastmatta.

Drift- och Skötsel­anvisning för Purus golvbrunnar

PURUS

Plastmatta

Kontrollera att mattanslutningen är korrekt utförd. Lyft bort silen och ta tag i klämringen med fingrarna. Går det att lyfta klämringen är något fel. Kontrollera då att fjädern fungerar ordentligt och att klämringen blir nedtryckt i botten av sätet med texten uppåt.

Normalskötsel - allmän

Golvbrunnen bör rengöras regelbundet för att fungera på bästa sätt. Intervallet beror på hur ofta brunnen används och på vattnets smutshalt. Purus golvbrunnar är självrensande. Vid uttorkning kan beläggning uppstå i vattenlåsets insats. Gör rent med bakteriedödande medel (t.ex. maskindiskmedel) och skölj ordentligt efteråt. Bakteriedödande medel fungerar även förebyggande mot beläggningar och odörer. Undvik att repa ytan.

Tips: För bättre hygien – spola fem sekunder med kallt vatten i brunnen efter dusch.

Demontering

- Ta bort golvbrunnssil
- Rengör ev. silkorg
- Lyft upp vattenlås med lyftbygeln och rengör vattenlåset (vattenlås Tyr och Ran i plast och Center i rostfritt stål är delbart för att underlätta rengöring)

Återmontering

- Sätt tillbaka vattenlåset, smörj in o-ring med tvålösning för enklare montage
- Se till att vattenlåset sitter i sitt bottenläge – fyll på vatten i låset
- Montera ev. silkorg och golvbrunnssil

PURUS golvbrunnar kan kompletteras med luktspär/bakvattenlås NOOD, RSK nr: 713 84 50, 713 84 33.

Golvbrunnar Plast

Alla Purus plastbrunnar har urtagbara vattenlåsets insatser. Fäll upp bygeln och drag upp insatsen. Eventuell kärvhet beror på hur länge insatsen har suttit orörd. När insatsen är urtagen kan hela brunnen göras ren. Dela insatsen genom att dra isär över- och underdel. Rengör delarna och sätt ihop insatsen igen. När insatsen sätts tillbaka är det viktigt att tätningsskivan verkligen sitter i sitt spår. Avloppsluft kan annars tränga upp genom springan. Fukta tätningsskivan med tvålösning så går montaget lättare.

Golvbrunnar Gjutjärn

Alla Purus gjutjärnsbrunnar är belagda invändigt för att undvika korrosion. För gjutna brunnar med urtagbar vattenlåsets insats gäller samma instruktion som för plastbrunnar.

Golvbrunnar Special

Purus specialbrunnar har i allmänhet ingen renspropp. För att komma åt för rengöring måste insatsen demonteras. Var försiktig vid demontering och återmontering så att inte delarna skadas.

BRUK

Seven D WC vita är ekonomisk och miljövänlig. WC-stolen har 2 spolalternativ. Stor spolning fungerar med ca. 4 liter och liten spolning med ca. 2,5 liter. Spolning med 4 liter är godkänd för bostadsbruk.

Om WC-stolen används i offentliga sanitetsutrymmen, bör den stora spolningen ställas in på 6 liter.

Seven D WC:n är på fabrik inställd för 4 och 2,5 liters spolvattenmängder.

SKÖTSELRÅD FÖR SANITETSPORSLIN

Vad är sanitetsporcelain?

IDO har över 100 års erfarenhet av porcelinstillverkning. Vid tillverkningen beaktas både kunden och miljön.

Sanitetsporcelain tillverkas av naturmaterial: lera, kaolin, fältspat och kvarts. Produkterna bränns i en temperatur på över 1200°C. Denna höga bränntemperatur resulterar i ett tätsintrat porcelin med en glatt och hygienisk yta.

Skötselråd

Den hårda och glatta ytan är lätt att hålla ren. Vi rekommenderar att man regelbundet rengör WC:n med borste. För rengöring rekommenderas vanliga rengöringsmedel med ett pH-värde under 10.

Om smuts fastnat på skålens väggar bör skålen rengöras omedelbart. WC-rengöringsmedel eller universalrengöringsmedel rekommenderas.

Vid vattenlåsets, synliga eller osynliga ytor fastnar organiska ämnen, som ökar bakteriernas tillväxt. Därför är det skäl att regelbundet rengöra vattenlåset med bakteriedödande WC-rengöringsmedel i enlighet med tillverkarens anvisningar. Efter spolningen sker vanligtvis en kort efterrinning längs WC-stolens bakvägg. För att undvika att vattnets mineraler fastnar på skålens inner-väggar rekommenderas ett surt rengöringsmedel (pH-värde 1-3). Om WC:n läcker kontinuerligt är det skäl att anlita en yrkeskunnig VVS-installatör.

Om porslinsytan är kraftigt nedsmutsad och vanliga sanitetsrengöringsmedel inte ger önskat resultat rekommenderas rengöring med ättiks- eller citronsyralösning.

Då man använder dessa medel bör följande beaktas:

- Lösningen bör vara utspädd med vatten (i WC-stolens vattenlås kan lösningen vara något starkare, vattenlåsets vattenvolym är 1,5-2,0 l beroende på modell).
- Skydda huden och i synnerhet ögonen.
- Lösningen får inte torka på porslinsytan utan då medlet satts på, skall man omedelbart skura ytan och sedan skölja.
- Lösningen får inte komma i kontakt med plast- eller andra icke porslinsytor.

Vilka ämnen tål inte sanitetsporcelinsytorna?

Man bör inte använda rengöringsmedel som innehåller skurpulver, stålull ej heller grov skurduk som innehåller keramiska slitpartiklar. Ämnen som innehåller lut (natriumhydroxid) eller hypoklorider (klorbaserade rengöringsmedel) och vars pH-värde överskrider 10 (starkt alkaliska) rekommenderas inte. Starkt syrahaltiga ämnen såsom salt- och svavelsyra får inte användas. Starkt alkaliska, lutbaserade propplösande ämnen får inte heller användas. Dessa ämnen belastar miljön märkbart. Man får inte heller hålla starka kemikalier, lösningsmedel, andra gifter eller färger i WC-skålen då de kan skada WC-ytan och även omgivningen.

Vi rekommenderar ej att rengöringsmedel och andra kemikalier doseras i spolcisternen då dessa kan skada plastdelarna. I hus som står uppvärmda vintertid bör WC-stolens spolcistern tömmas och torkas torr. Häll 3 - 4 dl frostskyddsmedel i vattenlåset.

Täck vattenlåset med matolja eller plastfolie för att förhindra avdunstning.

Byte av dofttablett

I denna WC-stol kan man använda en dofttablett som sätts in i öppningen under spolknappen enligt bilderna 24-25. Tabletten är slut när spolvattnet blir ofärgat. Använd endast originaltabletter med -logo och följ anvisningarna i tablettförpackningen.

SERVICE

Demontering av spolknapp och kåpa

Slut vattenavstängningsventilen. Demontera komplett spolknapp och kåpa enligt bilderna 1 - 6.

Montering av spolknapp och kåpa

Montering av cisternkåpa och tryckknapp sker i omvänd ordning.

OBS! Spänn blåa bulten i bild 3 endast så mycket att tryckknappen och kransen hålls på plats. Ifall bulten spänns för mycket kan spolventilen börja läcka (Kontrollera!) och bulten bör då öppnas litet.

Kakelbranschen
informerar

Skötsel av kakel och klinker

bygg
keramik
rådet

Städråd för väggar och golv med ytskikt av keramiska plattor!

I denna folder redovisas råd och rekommendationer om hur ytskikt med keramiska plattor på bästa sätt kan underhållas.

Råd och rekommendationer

Väggar och golv med keramiska plattor är i princip underhållsfria.

Ytskikt av keramiska plattor har mycket lång livslängd, i de flesta fall längre än byggnadens egen. Normalt krävs endast regelbunden städning anpassad till nedsmutsningen och avtorkning vid spill.

Här redovisas råd och rekommendationer om hur ytskikt med keramiska plattor på bästa sätt kan underhållas. Informationen är utarbetad av Byggkeramikrådet och är en generell vägledning. För mer detaljerad vägledning för specifika keramiska plattor och/eller förutsättningar hänvisas till respektive leverantörs information.

Materialfakta

Keramiska beläggningar består av keramiska plattor monterade på underlaget med fästmassa eller bruk, samt fogar mellan plattorna fyllda med fogmassa. Vanligt förekommande benämningar på olika typer av keramiska plattor är kakel, klinker, granitkeramik, mosaik och cottoplattor ("terracottaplattor").

Kakelplattor

Tillverkas av lera som ger relativt poröst gods. Vattenabsorption (ett mått på porositet) är 10–20%. Kakelplattor är alltid glaserade. De är avsedda för väggbeklädnader och används endast inomhus i vårt klimat.

Klinkerplattor

Tillverkas av leror som ger lägre vattenabsorption än ca 10%, vanligtvis mellan 0 och ca 6%. Klinkerplattor förekommer både glaserade och oglaserade. De används som golvbeläggningar och väggbeklädnader.

Mosaik

Glaserade eller oglaserade klinkerplattor i små format, som levereras och monteras i form av ark, normalt 30x30 cm. Arken sammanhålls vanligen av nät på baksidan. Mosaik förekommer även i andra material, t.ex. glas, metall och natursten.

"Granitkeramik"

Klinkerplattor i porslinskvalitet som med hjälp av avancerad tillverkningsteknik får mycket låg

porositet. Vattenabsorptionen är under 0,5%. Plattorna kan vara oglaserade, glaserade eller polerade. De kan tillverkas i stora format.

Cottoplattor, "terracotta"

En speciell typ av plattor som ofta har mycket hög porositet, ibland upp till 20%. Cottoplattor är oglaserade. De har rustik karaktär och kräver normalt ytbehandling vid montering och användning.

Regelbunden rengöring – dag/veckostädning

Alla typer av keramiska plattor kan rengöras med vatten och ett neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel (pH 7,5 – 9,5), så kallat allrengöringsmedel.

Väggar

Rengörs med våttorkning med fiberduk eller motsvarande och eventuell eftertorkning.

Golv

Daglig rengöring görs normalt med torr mopning för att samla upp partiklar och damm.

Veckorengöring görs med våtmopning med vatten och neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel. Alternativt används i offentlig miljö städmaskin, avsedd för daglig städning och rent vatten utan rengöringsmedel. Oglaserade keramiska plattor med viss öppen porositet i ytan,

skönjbart vattenabsorberande, kan alternativt rengöras med våtrengöring med vatten och såplösning. Såplösningen kan till en del tränga in i denna typ av plattor och fungera som skydd mot framtida nedsmutsning.

Denna metodik får absolut inte i något sammanhang användas på andra, tätare typer av keramiska plattor, såsom glaserade plattor eller alla typer av tätsintrade keramiska plattor (granitkeramik). Såplösningen lägger sig på dessa typer av plattor som en fet hinna och skapar ökad nedsmutning och försvårad rengöring. Har detta felaktigt gjorts måste fetthinnan av såpa rengöras med vatten och medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel (pH 9,5 – 12), så kallat grovrengöringsmedel, i en eller flera behandlingar.

Rengöring av specifik nedsmutsning och/eller fläckar

Väggar

I våtutrymmen kan kalkavsättningar på plattor och fogar bildas över tiden i områden med kalkrikt vatten. Kalken kan avlägsnas med våttorkning med vatten och medelstarkt surt rengöringsmedel (pH 2 – 5). Inför sådan rengöring måste alltid fogarna mättas med vatten före behandlingen så att inte surt vatten tränger in i fogarna och löser upp cementen i fogmassan.

Efter behandlingen är det viktigt att ytorna sköljs mycket noggrant med rent vatten.

Golv

Golv med kalkbildningar

I våtutrymmen kan, på samma sätt som väggar, kalkavsättningar bildas och detta behandlas på samma sätt som för väggar. Möjligen med extra uppmärksamhet på vattenmättnaden av fogarna före behandlingen och på rengöringen med rent vatten efter behandlingen, så att inget surt rengöringsmedel påverkar fogarna.

Golv med fogrester från installationstillfället

På golv generellt finns det en risk att dålig rengöring i byggskedet lämnar kvar en slöja av fogmassa/cement, som inte alltid är skönjbar för ögat. Detta visar sig först efter några månaders normal städning och då i form av allt sämre möjlighet att få golvet rent. Smutsen löses, men omfördelas och blir kvar och byggs på i den råa ytan som fogmasseslöjan medför.

Detta problem måste lösas i två steg. Först måste golvet noggrant rengöras med vatten och grovrengöringsmedel i en eller flera behandlingar, med efterföljande sköljning med rent vatten. Därefter måste golvet rengöras med vatten och medelstarkt surt rengöringsmedel i en eller flera behandlingar och med efterföljande noggrann sköljning med rent vatten. Om istället endast vatten och surt rengöringsmedel används

förmår inte rengöringsmedlet tränga igenom smutsskiktet som bildats och lösa upp cementen i slöjbildningen.

Surt rengöringsmedel kan inte användas på keramiska plattor med metallinnehållande glasyr eller ytbeläggning, eftersom det sura rengöringsmedlet då kan ge frätskador på metallen.

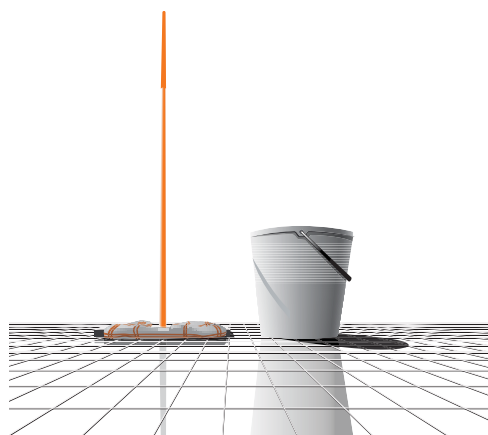
Golv i badanläggningar, storkök, livsmedelsindustri och liknande

Golv i dessa typer av anläggningar utsätts för mycket nedsmutsning och/eller spill och är under långa perioder våta. Keramiska plattor väljs oftast med halkdämpande egenskaper, vilket medför att ytan har en viss struktur. Ett effektivt och rationellt sätt att rengöra sådana golvytor är renspolning med högtrycksspruta. Normalt används endast rent ca 60 gradigt vatten i högtryckssprutningen.

Rengöring vid särskilda behov

Vid behov kan medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel i vatten spridas/dimmas ut över torrt golv 3 – 4 minuter innan högtryckssprutningen genomförs. Vid särskilda behov kan surt rengöringsmedel spridas/dimmas ut över golvet innan högtryckssprutningen genomförs, men golvet måste då vara fuktigt/vått så att inte fogarna skadas vid behandlingen.

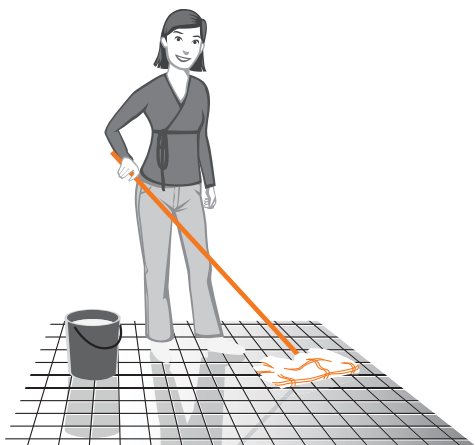
Trycket i sprutan bör inte vara högre än 50 bar, för att undvika att fogarna skadas av trycket i vattenstrålen. Munstycket skall vinklas ca 45 grader och hållas 15 – 20 cm från golvytan.

Fogar

Fogar i våtutrymmen kan över tiden få en beläggning av tvål- och hudrester i dusch/bad område. Beläggningen är grogrund för mögelpåväxt. Mjukfogar av silikonmaterial kan i sig själva utgöra grogrund för mögelpåväxt. Fogar i dessa områden måste därför regelbundet rengöras med svagt eller medelstarkt alkaliskt rengöringsmedel i vatten och med efterföljande sköljning med rent vatten.

Moderna cementbundna fogmassor har oftast en vattenavvisande karaktär, som påtagligt minskar risken för mögelpåväxt och minskar rengöringsbehovet över tiden.

Rengöring efter installation – byggstädning och i vissa fall efterbehandling

Byggstädning

Korrekt utförd byggstädning är avgörande för att skapa rätt förutsättningar för den regelbundna återkommande städningen. Speciellt på golv kan rester av fogmassa bli kvar på ytan när avtvättning gjorts efter fogningen av plattbeläggningen. Leverantörer av oglaserade, glaserade eller polerade tätsintrade keramiska plattor anser att golv, efter fogning och härdning, alltid ska rengöras med surt rengöringsmedel i vatten och med efterföljande sköljning med rent vatten.

Fogen måste ha härdat 2-4 dygn beroende på fabrikat, innan efterrengöring kan genomföras. För att det sura rengöringsmedlet inte ska sugas in i fogen är det viktigt att fogen mättas ordentligt med rent vatten före behandlingen. Efter rengöringen ska ytan sköljas noga med rent vatten.

Fogning av Cottoplattor

Läggning av cottoplattor på golv fodrar alltid speciella åtgärder inför fogningen för att rester av fogmassan inte skall sugas in i de oftast mycket porösa plattorna. Därför rekommenderas att man följer anvisningarna från tillverkaren av de specifika cottoplattor som används.

Efterbehandlingar

Generellt behöver inte och ska inte keramiska plattor efterbehandlas.

Tätsintrade plattor av alla slag och glaserade plattor får på inga villkor efterbehandlas. Oglaserade klinkerplattor med viss porositet kan behandlas med speciella så kallade sealers. Äldre golv med denna typ av plattor kan även ha behandlats med så kallad klinkerolja.

Cottoplattor behöver oftast ha en ytbehandling, för att inte smutsas för hårt, vilket normaltvis görs i form av en behandling hos tillverkaren. Om inte detta förfarande används ska efterbehandling göras enligt tillverkarens rekommendation för den specifika platttypen.

Golvvårdsvaxer av olika slag avsedda för andra golvmaterial får aldrig användas till keramiska plattor.

Fläckar

Spill och läckage ska alltid torkas upp med en trasa eller mjuk svamp så snart som möjligt. Vid rengöring med starka kemikalier bör man alltid börja med väl utspädd lösning och vid behov öka koncentrationen. Prova rengörings-effekten på en liten och helst undanskymd yta. Kontrollera att rengöringsmetoden inte skadar den keramiska beläggningen/beklädnaden.

Nedan några vanligen förekommande föreningar och förslag på lämplig typ av rengöringsmedel.

Livsmedelsfläckar, öl/vin, fett eller metallskrap av aluminium (lättmetall) tas bort med alkaliskt rengöringsmedel i vatten, såsom allrengöringsmedel, grovrengöringsmedel eller målarsoda.

Maskinoljefläckar, asfaltfläckar, skrapmärken av gummi eller stearin/paraffin tas bort med organiskt lösningsmedel såsom lacknafta, aceton, teknisk alkohol (T-röd) eller rengöringsbensin.

Rostfläckar, kalkfläckar eller skrapmärken av stål/järn tas bort med surt rengöringsmedel i vatten, såsom ”Klinkerrent”, ättiksyra/ättiksprit eller citronsyra.

Färgfläckar som torkat tas bort mekaniskt med rakblad eventuellt kombinerat med värmepistol.

Kraftigt färgade fläckar kan blekas med hjälp av kloridhaltiga rengöringsmedel såsom Klorin i vatten.

Gå in på
www.bkr.se
och läs mer
om kake!
och klinker!

Bygggeramikrådet
Högbergsgatan 27
116 20 Stockholm
Tel: 08-641 21 25
info@bkr.se ■ www.bkr.se

SKÖTSELRÅD FÖR DITT VEDUM KÖK

VÄLKOMMEN TILL DITT NYA VEDUM KÖK!

Genom att sköta ditt nya kök på rätt sätt håller du det nytt och fräscht längre. Ytorna har olika beläggning och reagerar olika i kontakt med rengöringsmedel och kemikalier. Här är några råd som ditt nya Vedumkök mår bra av.

SKÅPSTOMMAR

Skåpstommarna är i allmänhet uppbyggda av melaminbelagd spånskiva. Melaminskiktet är hårt och mycket lätt att rengöra. Det är dessutom mycket resistent mot olika kemikalier. För rengöring rekommenderas att:

- Torka med en fuktig trasa och diskmedelslösning. Koncentrerat handdiskmedel kan också användas.
- Om ytan är mycket smutsig kan en blandning av 1 del aceton och 3 delar T-sprit användas.
- Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt.
- Eftertvätta alltid med rent vatten och torka torrt så att vatten inte blir stående och tränger in i befintliga skarvar, speciellt gäller detta i luckornas kanter.
- OBS! Placera inte kaffebryggare eller vattenkokare så att ångan strömmar upp mot ljusramplisten eller underkant på skåp och luckor.

MÅLADE, FOLIERADE OCH MELAMINBELAGDA YTOR

Rengörs med milda och i hushåll vanligt förekommande rengöringsmedel. Använd en fuktig trasa med rengöringsmedel. Eftertorka med enbart vattenfuktad trasa så att rengöringsmedlet avlägsnas. Torka sedan med torr trasa. Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt. Lacknafta eller bensin kan användas för borttagning av svåra fläckar. Tänk på att alltid torka av under diskbänkskåp och luckornas kanter. De är inte avsedda att klara vatten som blir stående. Torka även av luckorna på var sida om diskmaskinen och även den eventuella integrerade luckan på diskmaskinen. Bättringsmåla slagmärken/skador omgående på målade luckor för att slippa fuktskador. Tänk på att fläckar och repor upplevs mer synliga på svarta och mörka kulörer.

LACKERADE OCH LASERADE FANERYTOR

Rengör fördelaktigast med endast fuktig trasa. Använd aldrig rengöringsmedel innehållande ammoniak, stålull eller liknande som har slipande effekt. Thinner får ej användas.

TÄNKVÄRT

VARFÖR SER INTE MITT KÖK UT SOM I UTSTÄLLNINGEN/ KATALOGEN?

Tänk på att trä är ett levande material som inte har samma struktur/ utseende genom hela trädet. Detta kan även påverka kulörer som påföres så de inte blir identiska alla gånger. Ljusfall och ljussättning kan påverka synintrycket, färger kan få olika nyanser beroende på lamptyp och mängden "naturligt" ljus. Men charmen med ett träkök är just att alla delar inte är identiska utan man kan se vissa variationer och detta berättigar därför normalt inte till reklamationer.

VARFÖR ÄR DET FÄRGSKILLNAD MELLAN MASSIVA OCH FANERADE DETALJER ELLER DETALJER I LAMINAT?

Detta är ett faktum då vissa material ej är lämpliga till vissa detaljer. T.ex. har en fanerad sockel överlägsna egenskaper gentemot en homogen sockel vad gäller formbeständighet. Homogent trä har en förmåga att "slå" och "vrida" sig, och det vill man inte.

VARFÖR SER KÖKET "BROKIGT" UT?

Trä är som ett levande material och mognar en tid efter montering. Vissa träslag har en mognadstid på över 6 månader. Detta skall finnas i åtanke när man köper träluckor att de måste tillåtas mogna, detta berättigar normalt inte till reklamationer.

VARFÖR "GULNAR" MINA LUCKOR?

Ljusa målade luckor har viss benägenhet att "åldersgulna" beroende på bland annat ljuspåverkan. Kraftig rökning och vitmålade kök hör inte ihop. Nikotinet gör att luckorna gulnar, ingen vit färg motstår detta.

VARFÖR "SLÅR" SIG MIN LUCKA?

Ett nybyggt hus som ej är fullt uttorkat innehåller en mängd fukt. Även i ett gammalt hus kan fuktigheten variera kraftigt mellan årstiderna. Och detta kan leda till att framför allt "större" luckor i trä kan bli skeva, då de torkar mer från en sida än den andra. Ibland kan detta avhjälpas med magneter på lucka och i stomme. Detta fenomen kan inträffa i skafferiskåp där man har en ventil med friskluft. Den luften är normalt fuktigare än inomhusluften. Massiva träluckor är alltid ett levande material och utsätts hela tiden för olika fuktighetskvoter i luften vilket gör att luckorna alltid kommer röra sig lite. Detta berättigar normalt inte till några reklamationer.

VARFÖR GÅR INTE LUCKORNA ATT JUSTERA?

Det beror sannolikt på att skåpen inte är monterade korrekt. Kontrollera med vattenpass att de sitter rätt, både lodrätt och vågrätt. Om väggarna inte är jämna, lägg något mellan skåpet och väggen så att skåpet inte dras ur vinkel när det skruvas fast i väggen.

SKÖTSELRÅD FÖR BÄNKSKIVOR

LAMINATBÄNKSKIVOR

MATERIALET

Stommen i bänkskivan består av högvärdig snickeri-spånskiva. Tillverkningen kontrolleras regelbundet så att avgången av fri formaldehyd håller sig väl under fastställda gränsvärden. Laminatet på ovasidan är ett högtryckslaminat, som till mer än 65% består av kraftpapper, impregnerat med fenolharts. Över detta ligger ett tryckt mönsterpapper, täckt med melamin. Undersidan är klädd med laminatbalans med inbyggd fuktspärr av Polyeten.

Avsågningar och spån som uppkommer under monteringen kan deponeras, komposteras eller förbrännas i godkänd anläggning för industriell förbränning.

RENGÖRING

Rengör laminatyten regelbundet med vatten och handdiskmedel. En mjuk nylonborste kan användas på svårare fläckar på en laminatyta med struktur. Vid rengöring använd aldrig några slipande rengöringsmedel på laminatyten som t ex kurpulver, stålull, nylonsvamp eller liknande. Detta kan repa ytan. Vid envisa fläckar går det bra att använda medel som T-sprit, laminatcleaner eller aceton. Undvik att koncentrerade mineralsyror och starkt färgande ämnen såsom jod, vätesuperoxid och bläck kommer i beröring med plastlaminatyten. Dessa ämnen förorsakar frätskador eller missfärgningar. Viktigt att vatten inte blir stående mellan bänkskiva och spis eller bänkskiva mot diskbänk. Sådana skarvar skall vara silikonbehandlade så att fukt inte kan tränga in och bli stående i skarvarna.

Laminatbänkskivor tål värme upp till max 180°. Kastruller och stekpannor som tas direkt från spisen kan ha en temperatur ända upp till 350°, keramikhållar ger ännu högre värme. Använd därför alltid underlägg när du ställer kastruller och stekpannor på bänkskivan. Om du har en spishäll som är infälld i skivan, måste du tänka på att kokkärl alltid står helt på hällen och inte delvis över laminatyten.

Laminat är hårt, men mörka och/eller blanka ytor är känsliga för repor. Vanliga köksredskap åstadkommer normalt ingen skada, men ytan kan repas av keramiska kärl och vassa verktyg. Skär aldrig direkt mot bänkskivan, utan använd alltid skärbräda. Om bänkskivan har 1 mm eller 4 mm träkantslist från Vedum, skall denna oljas in en till två gånger per år.

Öppna inte diskmaskinen innan den är klar. Om man måste öppna innan torkningen är klar så öppna luckan helt. Torka sedan av vattnet som bildas på bänkskivans underkant när varm ånga släpps ur maskinen. Glöm ej att torka av luckorna på var sida om diskmaskinen och även den eventuella integrerade luckan på diskmaskinen.

TRÄBÄNKSKIVOR

MATERIALET

De flesta massiva träskivor tillverkas av trä från norra halvklotet. Vissa träslag kommer från odlingar eller skogar på södra halvklotet. Överallt där så är möjligt används skogsråvara som uppfyller kraven enligt FSC, Forest Stewardship Council.

För att skapa en massiv träskiva sågas träet upp i stavar som sedan limmas ihop igen. Genom att först dela upp träet i mindre bitar och sedan limma ihop det igen, stabiliseras träet. Limmet som använts för att sammanfoga stavarna är en vattendispersion av PolyVinylAcetat (Vilim). Vissa träslag kan vara behandlade med ett vax, som består av vegetabiliska oljor och naturliga vaxer. Avsågningar och spån som uppkommer under monteringen kan deponeras, komposteras eller förbrännas.

RENGÖRING/UNDERHÅLL OLJADE SKIVOR

Massiva bänkskivors fibrer skall mätas med olja för att bänkskivan skall bli formstabil samt stå emot fukt och smuts. Därför skall bänkskivan oljas in både på under- och ovasidan innan montering, annars finns risk för att bänkskivan böjnar. Efter montering skall bänkskivorna omedelbart oljas på samtliga sidor och kanter med rustik träolja. Lägg på ordentligt med olja och låt den suga in i en halvtimme, fördela och arbeta under tiden in överskottet av oljan med en trasa. För extra len ytan använder ni Scotch-Brite eller motsvarande, alternativt mjuk slipkloss (extra fin).

Arbeta i träets längdriktning. Gnugga sedan ytorna torra med en luddfri trasa. Om inte ytan torkas helt torr efter en halvtimme så kan den torka till en seg och kladdig yta som är svår att få bort. Var försiktig så att oljan inte kommer i kontakt med annat än bänkskivan, särskilt luckorna. Upprepa behandlingen minst en gång första veckan, därefter en gång i veckan i tre veckor. Upprepa efter en månad, tre månader och sex månader. Behandla därefter bänkskivan en eller två gånger om året.

Observera att all behandling och underhåll skall utföras på torra skivor. Låt aldrig vatten bli stående på bänkskivan. Det finns då en risk att bänkskivan kan svälla och i värsta fall spricka. Torka därför torrt direkt och särskilt viktigt är det runt diskbänken.

Varning! De trasor och svampar du använt kan självantända då oljan oxiderar! Blöt med vatten och slå in i lufttätt eller elda under kontrollerade former!

RENGÖRING/UNDERHÅLL HÅRDVAXOLJADE SKIVOR

Bänkskivorna är vid leverans behandlade med en speciell olje- och vaxkombination som ger ett mycket slitstarkt ytskikt och ett bra skydd. De behöver inte behandlas före eller direkt efter montering om inte ytan skadats. För att bänkskivorna skall hålla sig vackra och ha ett fullgott ytskikt bör ni under första året kontrollera om era bänkskivor behöver underhållas så att ytan inte blir slitet eller skadad. Extra viktigt är kontrollen så att ändträet och kanterna har ett fullgott skydd, särskilt om ni har en underlimmad diskho där fukt kan tränga upp.

För dagligt underhåll, eller vid behov, används en lätt fuktad trasa med ljummet vatten. Den avtorkade ytan skall vara torr inom 1 – 2 minuter.

BÄTTRINGSBEHANDLING FÖR BÄNKSKIVOR MED NATUR HÅRDVAXOLJA

Ytan måste vara ren och torr. Vedum använder Osmo hårdvaxolja 3032 ofärgad sidenmatt (med artikelnummer 37005) som är färdig att använda, spådes ej men skakas/röres noga. Lägg på hårdvaxoljan tunt i fiberriktningen med en luddfri trasa (ingår ej i Vedums leverans). Lägg endast på en gång i ett tunt lager. Var noga med att inte lämna något överskott. Undvik att göra arbetet i direkt solljus. Var försiktig så att hårdvaxoljan inte kommer i kontakt med annat än bänkskivan, särskilt luckorna, då den är mycket svår att ta bort. Låt torka 8 – 12 timmar, i normala klimatförhållanden vid temperaturen ca +18-22° och relativ fuktighet på 40-60%, och söj för god ventilation.

BÄTTRINGSBEHANDLING FÖR BÄNKSKIVOR MED VIT- ELLER SVARTPIGMENTERAD HÅRDVAXOLJA

Till normalt underhåll eller vid behov används Osmo hårdvaxolja 3032 ofärgad sidenmatt med artikelnummer 37005 till svartpigmenterad bänkskiva och Osmo Top-oil 3068 Natural med artikelnummer 37008 till vitpigmenterad bänkskiva. Om bänkskivan skadas eller ytan slipas ner så mycket att träets naturliga färg kommer fram så används den vitpigmenterade hårdvaxoljan 3188 Snö med artikelnummer 37006 eller den svartpigmenterade hårdvaxoljan 5290 Pitch Black med artikelnummer 37007 som grundbehandling på det skadade stället. Slipa den skadade delen trären med slippapper korn 180-240. Därefter görs ytan fri från damm innan behandling påbörjas.

Lägg på den pigmenterade hårdvaxoljan på samma sätt som den ofärgade. Låt torka 24 timmar, i normala klimatförhållanden vid temperaturen ca +18-22° och relativ fuktighet på 40-60%, och söj för god ventilation.

Ovanpå grundbehandlingen läggs sedan hårdvaxolja 3032 ofärgad sidenmatt med artikelnummer 37005 på den svartpigmenterade bänkskivan och 3068 Natural med artikelnummer 37008 på den vitpigmenterade bänkskivan enligt tidigare instruktion. Låt torka 8 – 12 timmar, i normala klimatförhållanden vid temperaturen ca +18-22° och relativ fuktighet på 40-60%, och söj för god ventilation.

Varning! Hårdvaxoljan innehåller oxiderande oljor vilka kan orsaka självantändning av organiskt material. Lägg därför alltid trasor och andra textilier som varit i kontakt med produkten i vatten – omgående efter avslutad användning alternativt blöt med vatten och slå in vattentätt eller elda under kontrollerade former! Osmo hårdvaxolja är i torr tillstånd helt giftfri och godkänd enligt EN71.3 och DIN 53160.

OM OLYCKAN ÄR FRAMME

Om ytan på din massiva träskiva har skadats eller missfärgats kan du alltid slipa bänkskivan. Det är ju just det som är fördelen med massivträ. Men efter en sådan slipning måste en vaxad skiva behandlas med primer och vax som om den var obehandlad. Det material du behöver hittar du hos din byggmaterialhandlare eller färghandlare.

Slagmärken och repor kan många gånger repareras med varmt vatten, som får träet att svälla och återta sin form. Detta är lättast med trä som behandlats med rå linolja och svårast med en vaxad yta, men det kan alltid vara värt ett försök. Har du slipat ytan, kan du alltid byta från olja till vax eller tvärtom, men ytan måste behandlas som om den var obehandlad. Väljer du olja, behandlar du enligt det schema som beskrivits tidigare. Väljer du vax, följer du fabrikantens anvisningar. Massivt trä är ett levande material, och därför rör det sig med årstidernas växlingar. Upp till ± 2,5mm i djupled.

SKÄRBRÄDOR

Skärbrädorna är gjorda av en fuktrög spånskiva som är fanerad. Kantlisterna är av ABS-plast för att fukt inte skall tränga in i kanterna. Vid rengöring använd fuktig trasa. Använd vid behov diskmedel. Diska den aldrig i diskmaskin. Torka av skärbrädan efter rengöring. Låt den EJ dropporka i torkställ. Skärbrädorna är behandlade på samma sätt på båda sidorna. Vänd på den då och då för att få ett jämnt slitage.

STENBÄNKSKIVOR

BÄNKSKIVA AV GRANIT

Granit är ett naturmaterial som skiftar i utseende från gång till gång. De flesta sorter skiftar dock inte nämnvärt i utseende. När det gäller vissa granitsorter så förekommer det stick (sprickor). Detta är naturligt för vissa sorter och försämrar ej kvaliteten. I alla granitsorter finns det porer (hål) i ytan. I en del graniter finns det mer och i en del knappt alls. Detta försämrar dock ej kvaliteten. Porer är mer vanligt än ovanligt hos graniter. Granit är till skillnad från marmor och kalksten ett mycket tätt material, men man bör ej låta fettfläckar ligga någon längre tid på stenen, då dessa kan tränga ner i skivan. Till skillnad från vatten som förångas kan fettfläckar bli permanenta. En fettfläck måste alltid blötas bort för att gå ur granitskivan.

Granitskivorna är impregnerade vid leverans och behöver ingen speciell skötsel utan rengör vid behov med vanligt såpvatten. Blanda natursåpa eller stensåpa med 70-80% vatten i en duschflaska. Duscha bänkskivan med såpvattnet och låt dra i cirka tre minuter och torka bort. På så sätt underhåller man också bänkskivorna från fläckar och smuts. Granitskivorna skall vara så pass insåpade att vatten pärlar sig på ytan. Om granitskivan suger in vatten behövs mer underhåll. Får man en grå hinna på ytan som inte går bort med såpvattnet, betyder det att ytan är för fet eller övermättad. Normalt sett går detta bort med fönsterputs.

BÄNKSKIVA AV KALKSTEN ELLER MARMOR

Marmor och kalksten har karbonatmineral (kalcit) som huvudmineral och båda stensorterna har likartade tekniska egenskaper. Marmor och kalksten är båda känsliga för syror som kan etsa och ge märken i stenen. Syror finns till exempel i sura rengöringsvätskor, vin, ättika, kolsyra, fruktjuicer etc. Sten har en viss absorptionsförmåga. Den bör därför inte utsättas för färgade vätskor som kan tränga ner i stenen. Om man spiller bör detta torkas bort direkt. Vid daglig rengöring räcker det i allmänhet med en fuktig trasa. Vid behov av rengöringsmedel, använd såpa, mild diskmedel eller de specialmedel som finns för marmor och kalksten.

BÄNKSKIVA AV KOMPOSITSTEN

Det är ett material som till stor del liknar granit, men med en helt tät ytstruktur. Trots att kompositen är värmetålig bör den inte utsättas för värmechocker. Man bör därför vara försiktig med att ställa varma grytor och kastruller direkt på stenen. Att skära direkt på stenen avråds. För den dagliga skötseln används en vanlig disktrasa med lite diskmedel på.

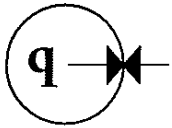
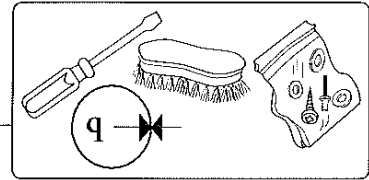
DISKBÄNK I ROSTFRITT STÅL

Diskbänkarna är gjorda av ett material som varken tar åt sig lukt eller smak. Det är inga problem att behålla sin diskbänk fräsch i flera år, om man bara tänker på att skölja och torka av diskbänken efter användning. Låt inte klorhaltiga vätskor stå i diskhon flera timmar, klor kan skada diskbänken. Rostfria ytor bör torkas av efter varje användning.

Låt inte vatten eller andra vätskor självtorka på ytan. Använd svamp eller disktrasa och vid behov mild såpa/diskmedel och vatten. Fläckar som ej försvinner vid normal avtorkning kan avlägsnas med mjuk borste eller flytande rengöringsmedel för rostfritt stål.

Använd ej rengöringsmedel med slipmedel eller som innehåller klor, jod, fluor eller kemiska lösningar som påverkar rostfritt stål. Använd ej hårda eller vassa föremål, syror, stålull eller liknande.

Missfärgning av den rostfria ytan kan även uppstå om ämnen med järninnehåll får ligga på den fuktiga ytan. Även vatten i vissa kommuner kan ge upphov till missfärgning. Missfärgningen kommer inte från det rostfria materialet. Matta partier får tillbaka sin lyster om man strör lite krita och gnuggar med mjuk trasa. Efter all rengöring skall diskbänken sköljas med vatten och torkas av. OBS! Det är viktigt att torka och gnugga i diskbänkens längdriktning.

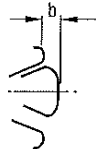
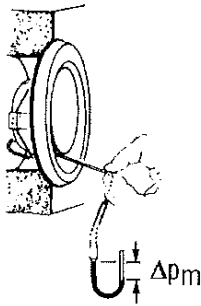
$$q = k \sqrt{\Delta p_m}$$

(l/s) (Pa)

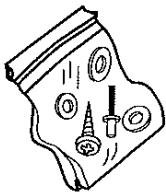
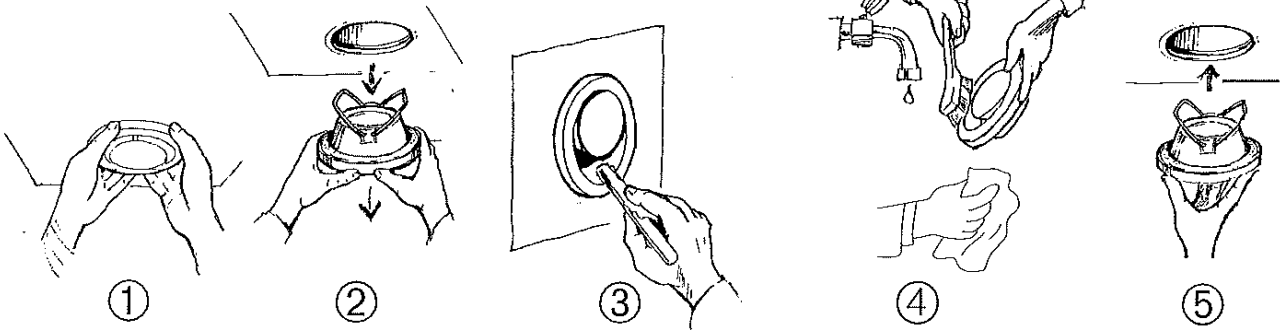
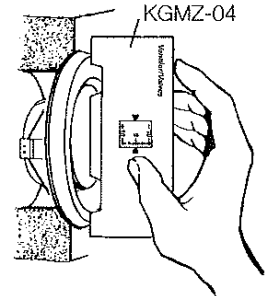
$$q = 3.6k \sqrt{\Delta p_m}$$

(m³/h) (Pa)

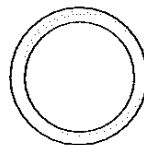
KGEB

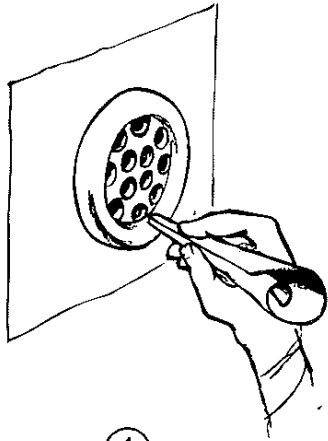
KGEB	b	-11	-9	-6	0	+6	+9
100	k	0.39	0.56	0.82	1.36	1.9	2.2
KGEB	b	-22	-18	-12	-6	0	+6
125	k	0.88	1.3	1.8	2.4	2.9	3.4
KGEB	b	-24	-18	-12	-6	0	+6
160	k	1.8	2.5	3.1	3.9	4.6	5.4

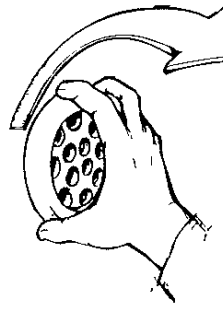
	ØD		
KGEB-100	100	KGEB-99-01-3	
KGEB-125	125	KGEB-99-01-4	
KGEB-160	160	KGEB-99-01-2	

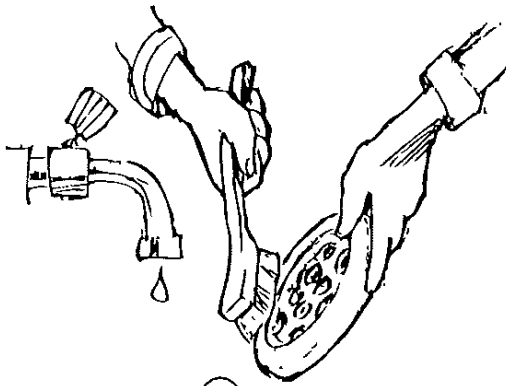
	ØD	
KGEB-100	100	KGEB-99-10-05
KGEB-125	125	KGEB-99-12-05
KGEB-160	160	KGEB-99-16-05

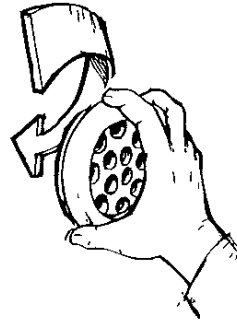
1

2

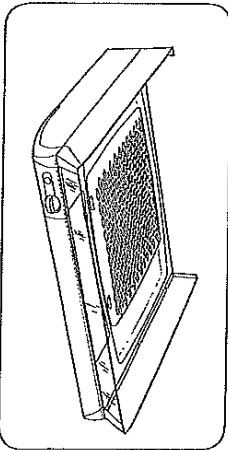

3

4

FRANKE

BRUKSANVISNING Spiskåpa 251-10

SÅ HÄR ANVÄNDS SPISKÅPAN

Funktion fig. 1

- A - Vred för spjæld
B - Trykknapp för belysning

Vid matlagning öppnas spjældet. Spjældet stängs automatiskt efter max. 60 min. eller genom att vredet vrids till H.

Att flambära under spisfåskens/spiskåpan är

inte tillåtet. Tillräckligt med luft måste tillåtas i rummet när spisfåskens/spiskåpan används samtidigt med produkter som använder annan energi än el-energi, t.ex. gasspis, gas/braskaminer, ved/olja/pannor etc.

SKÖTSEL / Rengöring

Spiskåpan torkas av med våt trasa och diskmedel. Filtrat bör rengöras ca 2 gånger i månaden vid normal användning. Lossa filterkassetten genom att trycka in snäppena i framkant tag isär filtrat och avlägsna filterduken och filterkorgen i varmt vatten laren, fig. 2. Bjällrag filterduken och filterkorgen i varmt vatten blandat med diskmedel. Filterkassetten (med filter) kan även diskas i maskin. Någon gång per år bör spiskåpan rengöras invändigt. Torka invändigt med våt trasa och diskmedel. Sätt tillbaka filterkassetten och tryck upp så att den låser fast i snäppena.

Risten för brännspredning ökar om spisfåskens/spiskåpan inte rengörs så ofta som anges.

BYTTE AV LYSRÖR / LAMPA

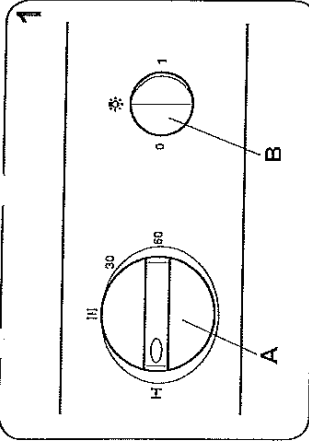
Lampglaset lossas genom att snäppena trycks i plens riktning, fig. 3. Lysröret/lamppan är nu åtkomligt för byte. (Lysrör socket G 23, kronlys sockel E 14).

OM SPISKÅPAN INTE FUNGERAR

Service

Kontrollera att sikringen är hel. Prova belysning och samtliga hastigheter så att du vet vad som inte fungerar.
Ring FRANKE Futurums serviceavdelning, 0912-40 500.
De hjälper till att konstatera felet och anvisar servicetimen så att du får snabbaste och bästa service.

Produkten omfattas av gällande EHL-bestämmelser.

KÄYTTÖOHJE Liesikupu 251-10

NÄIN KÄYTÄT LIESIKUPUA

Toiminta, kuva 1

- A - Liesikuvun lämpö säädin
B - Valaisimen painonappi

Ruuanlaiton yhteydessä lämpö avataan. Lämpö sulkeutu automaattisesti max. 60 min jälkeen tai kun säädin käännetään asentoon H.

Liesituuletin tai -kuvun alla ei saa leikittää ruokaa. Jos liesituuletimen kanssa käytetään yhtä aikaa jotakin muuta kuin sähköenergia käytävää laitteita kuten tikkua, kaminaa, kaasuliedettä, puuhöylämääntä tms, on tilittävän korvausilman tuonnista huoneilmaan huolehdittava.

HOITO/Puhdistus

Puhdistaa liesikuvun pinnat kostealla pyyhkeellä ja miedolla astiapesuaineella. Älä käytä puhdistukseen hankausainetta tai luotimia. Puhdista suodatin normaalisti käytössä noin kaksi kertaa kuukaudessa. Irrota suodatin, kuva 2. Irrota suodattimen osat toisistaan. Pese suodattimilina puhtaalla malla sitä lämpimässä pesuainevetessä. Suodattimia ja -linjaa voidaan pestä myös astiapesukoneessa. Liesikupu tulee puhdistaa sisäpuolelta muutaman kerran vuodessa. Puhdista liesikuvun sisäpuoli kostealla pyyhkeellä ja miedolla astiapesuaineella. Puhdistuksen lopuksi aseta suodattimen osat paikalleen niin, että ne lukittuvat.

Huolehdi tuuletimen säännöllisesti puhdistuksesta

Mikäli siitä ei huolehdita, saattaa sinne kerääntyä rasva aiheuttaen palovaaran.

LAMPUN/LOISTEPUTKEN VAIHTO

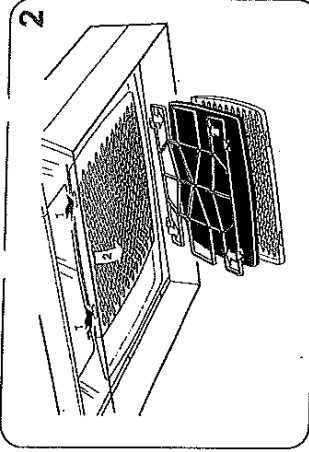
Irrota lampun/loisteputken lasi työntämällä lukitusnastoja etuosan päin, kuva 3. Tällöin lampun/loisteputki on helposti vaihdeltävissä. (loisteputken, kanta G 23, kylmälampun, kanta E 14).

MIKÄLI LAITE EI TOIMI / Huolto

Tarkista, että sulake on ehtii. Kokeile valaisinta ja eri käyttötöpeuksia, jotta tiedät mikä ei toimi. Soittamalla Honkolin Professional, puh. 03-225 49 00. Saa tiedon lähimmästä huoltoilijästä.

TAKUU

Valmistaja antaa laitteelle yhden vuoden takuun ostopäivästä lukien mahdollisten raakaine- ja valmistusvirheiden varalta. Sällyä osakutti.

BRUKSANVISNING Volumhette 251-10

SLIK BRUKER DU VOLUMHETTEN

Funksjon fig. 1

- A - Vred for spjæld
B - Trykknapp for belysning

Ved matlagning åpnes spjældet. Spjældet stenges automatisk etter maks. 60 min. eller ved å vri spjældet til H.

Der er ikke tillatt å flambære under volumhettens. Tilstrækkelig med luft må tillåtes i rummet når volumhettens benyttes samtidig med produkter som bruger annen energi enn elektrisk energi, f.eks. gass topp, gass varmeovner, ved/olja/pannr. etc.

VEDLIKEHOLD / Rengjøring

Volumhettens tørkes av med fuktet klut og vaskemiddel. Filtrat bør rengjøres ca 2 ganger i måneden ved normalt bruk. Ta løs filterkassetten ved å trykke inn snøppene i framkant, ta ned filtrat og frigjør filterduken ved å løsne filterholderen, fig. 2. Bjellrag filterduken og filterkorgen i varmt vann med oppvaskemiddel. Filterkassetten (med filter) kan også vaskes i oppvaskemaskin. Noen ganger pr. år bør volumhettens rengjøres innvendig. Tørk innvendig med fuktet klut og oppvaskemiddel. Sett tilbake filterkassetten og trykk opp slik at den låser fast i snøppene.

Fører for brannspredning øker hvis volumhettens ikke rengjøres så ofte som angitt.

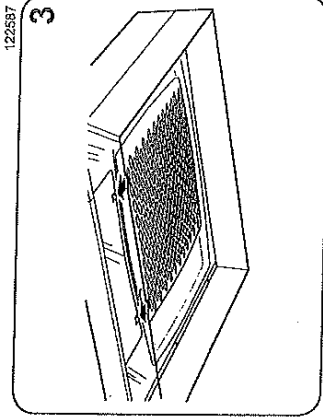
BYTTE AV LYSRØR

Lampglaset lossas ved å trykke snøppene i plens riktning, fig. 3. Lysrøret er nå tilgjengelig for byte. (Lysrør socket G 23, kronelys med E14 socket)

HVIS VOLUMHETTEN IKKE FUNGERER

Service

Kontroller at sikringen er hel. Prøv belysning og alle hastigheter slik at du vet hva som ikke fungerer.
Ring Nimanor AS, Moss, tel 669-25 22 30. De hjelper til med å konstatere feilen og anviser slik at du får raskeste og beste service.

BRUKSANVISNING Emhætte 251-10

SÅDAN ANVENDES EMHÆTTEN

Funktion fig. 1

- A - Vred til spjæld
B - Trykknapp til belysning

Ved madlavning åbnes for spjældet. Det lukkes automatisk efter maks. 60 minutter eller ved at dreje knappen til H.

Der må ikke flambæres under emhætten. Der skal være tilstrækkelig lufttilførsel i rummet, når emhætten er i brug samtidig med elementer, som bruger anden energi end el, t. gaskomfurr, gasovner eller brændeovner, etc.

VEDLIGEHOLDELSE / Rengøring

Emhætten aftørres med en fugtig klud og opvaskemiddel. Filtrat bør rengøres ca. 2 gange om måneden ved normal brug. Filterkassen løsnes ved at trykke på knapperne på forkannten. Filtrat løsnes og filterduken fjernes ved at løsne filterholderen, fig. 2. Læg filterduken og filterkurven i blød i varmt vand med opvaskemiddel. Filterkassen (med filter) kan også vaskes i opvaskemaskinen. Et par gange om året bør emhætten rengøres invendigt. Efter den indvendig med en våd klud påført opvaskemiddel. Sæt filterkassen tilbage og tryk den op, så den klikker på plads.

Brandrisikoen øges, hvis emhætten ikke rengøres så ofte som anbefalet.

UDSKIFTNING AF LYSSTOFDRØR/LAMPE

Lampglaset løsnes ved at bevæge skydeerne i plens retning, fig. 3. Lampen/lamper kan nu udskiftes. (Lysstofrør socket G 23, kronlys med E14 socket).

HVIS EMHÆTTEN SVIGTER / Service

Kontroller at sikringen er i orden. Afprøv lyset og samtlige hastigheder for at konstatere, hvad der ikke fungerer.
DTS - Dansk Total Service. Ring til FRANKE Futurums serviceafdeling på tlf. +46 (0)912-40 500.
De hjælper med at lokalisere fejlen og anviser nærmeste serviceværksted, så får du den bedste og hurtigste service.
Produktet er omfattet af gældende branchebestemmelser.

FÖNSTERBÄNKAR

-För konsol eller nisch

Fönsterbänkar av natursten är ett bra och hållbart val. Hållbarare än huset självt.

STENSORTER

En granit kan ha olika färger alltifrån vit till röd och svart beroende på skillnad i mineralsammansättning och textur. Graniter är generellt väldigt tåliga och hållbara. Viss granit innehållande olivin kan dock vara känsliga för sura vätskor såsom vin, ättika och fruktjuice. Marmor och kalksten finns i alla möjliga färger och mönster. Det flesta kalkstenar och även marmor är känsliga för salter och sura vätskor. Men det är något som fönsterbänkar sällan utsätts för så det brukar inte vara något problem.

YTBEARBETNINGAR

Granit

Till fönsterbänkar väljer man vanligtvis polerad eller slipad yta.

Polerad granit ger en högblank yta som är lätt att hålla ren och ger ett stiligt intryck. En slipad yta är matt men lika slät som polerat. En mindre vanlig men möjlig ytbehandling till fönsterbänkar är flammad och borstad. Flamning innebär att man hettar upp graniten så att kisel i stenen reagerar och spjälkas av. För att stenen sedan ska bli mindre sträv och mer lättstädad så borstar man den. Strukturen består, men stenen blir lenare. Roman Antik är den ytbehandling som är mest borstad efter flamning.

Kalksten och Marmor

Den vanligaste bearbetningen för marmor och kalksten är finslipad eller polerat.

FORMAT

Vi kan leverera alla möjliga format och utföranden på fönsterbänkar. Den vanligaste tjockleken är 20 mm men även 25 och 30 mm förekommer. Fönsterbänkar över 2 meter brukar vanligtvis delas symmetriskt. Kanterna kan levereras raka med en större eller mindre fas, halvrundade eller profilerade.

UNDERHÅLL

För granit rekommenderas i största möjliga mån torr rengöring. Vid våtrengöring bör man torka granitbänkar med ett Allrengöringsmedel.

Kalksten och marmor bör man torka med såpa för att på så sätt bygga upp ett skydd mot syror och fläckar. Vid svåra fläckar kan man använda Aceton, T-röd och blyfri bensin. Om fläcken hunnit tränga in i stenen så kan man använda sig av pastametoden. Det innebär att man blandar ett av ovanstående lösningsmedel med krita, bentonitlera eller potatismjöl. Pastan läggs på fläcken som innan ev. fuktats med lösningsmedlet, låt pastan torka innan den borstas bort och ytan tvättas med vatten.

MONTERING

Fönsterbänkar monteras antingen på konsol eller i nisch. Vid montering på konsol så måste man ta hänsyn till tjocklek och djupmått när man bestämmer avståndet mellan konsolerna. Vid konsolmontering bör böjhållfastheten inte understiga 15 Mpa.

Drift och Underhåll

Dörrar från Daloc

Innehåll:**Skötselinstruktioner** **Dörrar**..... **Skjutport S88****Byggvarudeklarationer** **Trädörrar**.....**Ståldörrar**..... **Ståldörr S94 & S95****Projektnamn:** _____**Datum:** _____**Signatur:** _____

Skötselinstruktion för Dalocdörrar

ALLMÄNT

För att en dörr skall ha en perfekt funktion under många år, krävs ett visst mått av underhåll. Omfattningen av underhållet är beroende av bl.a. öppningsfrekvens, belastning och driftmiljö. Underhållet består av **översyn, smörjning, rengöring, samt vid behov justering.**

ÅRLIG ÖVERSYN

Minst en gång per år (lås 2ggr/år) kontrolleras att:

1. Dörren går lätt att stänga, och skaver inte mot karm eller tröskel. Karminfästningen justeras vid behov.
2. Springorna mellan karm och blad är 2-3 mm.
3. Tätningslister och ev. brandtätningslister sitter fast och är oskadade. Byt vid behov!
4. Gångjärnens infästning i karm och blad är intakt. Drag åt ev. lösa skruvar. Smörj vid behov enligt instruktion nedan.
5. Låssets funktion är felfri. Smörj enligt instruktion nedan.
6. Beslagning som kan finnas på dörr och karm fungerar väl. Beslagstillverkarens instruktion om skötsel införskaffas vid behov.

SMÖRJNING

Allmänt

För smörjning skall ett vattenfritt mineralsmörjfett eller syntetiskt smörjfett användas. Olja skall inte användas annat än i de fall då inte fett går att använda. Det är viktigt att ett kvalitetsmässigt bra fett används, eftersom yttrycken i framförallt tappbärande gångjärn kan bli mycket höga.

Tappbärande gångjärn

Smörjning sker enklast genom brickkastet. Dörren lyfts någon centimeter och fett införs. Genom att lyfta och sänka dörren några gånger och sedan svänga dörren till full öppning sprids fett över hela kontaktytan. Om brickkast på gångjärn saknas eller ej går att använda, bör dörren lyftas av helt vid smörjning.

Fjädergångjärn (träddörrar)

Pendeldörrsgångjärn måste i allmänhet demonteras för att kunna smörjas tillfredsställande. Smörj då även fjädern så att den inte gnisslar mot fjäderhusets insida.

Lås

Införskaffa låstillverkarens skötselinstruktion. Vår rekommendation är att låsenheter kontrolleras och smörjs minst 2 ggr per år. Fallkolvar smörjs på båda sidor av fallen.

RENGÖRING

Målade ytor

Den rekommenderade formen av underhåll för dörrar inomhus är avtvättning med ett svagt alkaliskt tvättmedel. För dörrar utomhus kan det i vissa fall behövas en lättare polering. Detta gäller framför allt fulltonskulörer, exempelvis gröna, blå och röda, som utsätts för starkt solljus. Pastellkulörer med högre halt av titanpigment behöver normalt inte underhållas i samma omfattning. På dörrblad som inte underhållits kan "kritning" uppstå. Ytan återställs till sin ursprungliga kulör genom att först tvättas med ett svagt alkaliskt tvättmedel. När ytan är torr lackas den med en syntetisk klarlack.

Klarlackade ytor (träkarmar, träkantlister)

Daloc använder idag två typer av klarlack. Antingen är det en enkomponent, syrahärdande lack, eller så är det en vattenbaserad lack. Båda typerna har goda egenskaper beträffande hållbarhet och utseende. Rengöring sker på samma sätt som den målade ytan.

Laminatytor (träddörrar), Plastbelagda ståldörrar

Vid rengöring av laminatytor kan olika medel användas beroende på aktuellt behov. Normalt används vanligt rengöringsmedel. Svårare fläckar kan behandlas med sprit typ T-röd.

Grundmålade och varmförzinkade ytor

Grundmålade och varmförzinkade ytor bör målas med täckfärg så fort som möjligt. Vid målning av varmförzinkade ytor bör färgfabrikanten tillfrågas. Vi rekommenderar rengöringsgrad 3 enligt Hus-AMA 98 innan målning. Följ färgtillverkarens rekommendationer. Önskas övermålning med 2-komponentfärger t ex epoxi- eller polyuretan bör färgfabrikanten tillfrågas. Skötselbeskrivning begärs från den som utfört målningen.

Rostfri dekorplåt Säkerhetsglasning

För att bevara dekorplåtens slipmönster och glans krävs viss aktsamhet vid rengöring.

- En mjuk och ren trasa/putsduk skall användas.
- Tvättprodukter med slipmedel får ej användas!
- Vägdamm/sand kan verka som slipmedel vid putsning. Tvätt med ljummet vatten och såpa eller mild tvål/handdiskmedel rekommenderas. Fukta trasan/putsduken ordentligt så att plåten kan tvättas flödigt. Torka försiktigt av fukt och smuts längs plåtens slipade mönster. Eftertorka försiktigt, eller låt plåten självtorka.

Skötselinstruktion för skjutport S88

Allmänt

För att en skjutport skall ha en perfekt funktion under många år, krävs att porten får ett visst mått av underhåll. Omfattningen av underhållet är beroende av bl.a. öppningsfrekvens, belastning och omgivande miljö.

Underhållet består av:

- översyn
- smörjning
- rengöring

Översyn

Minst var tredje månad bör följande kontroller göras:

1. Självstängningsfunktion, kontrollera att porten stänger och löper an korrekt mot anslaget. Justera vid behov.
2. Kontrollera statusen på linhjul, vajern och vajerlås till lodet. Byt ut vid slitage.
3. Kontrollera infästningen på hängrullar och väggfästen. Justera vid behov.

Rengöring/smörjning

Allmänt

Kontrollera och rengör skenan en gång om året eller oftare vid behov.

Lås

Smörjning ska göras vid behov, och vi rekommenderar att det görs minst 2 ggr per år.

Övriga komponenter behöver ej smörjas.

Byggvarudeklaration för trädörrar

Denna deklaration är baserad på mall 2, enligt Byggsektorns Kretsloppsråds rekommendationer. Deklarationen visar en sammanställning av Dalocs trädörrar.

FÖRETAGSINFORMATION

Leverantör: Daloc AB, Box 43
545 21 Töreboda
Tel: 0506-190 00
Fax: 0506-191 19
Tillverkare: Daloc Trädörrar AB, Box 138
545 23 Töreboda
Tel: 0506-191 70
Fax: 0506-191 71
E-post: daloc@daloc.se
Hemsida: www.daloc.se
Miljöansvarig: Henrik Rosing

Daloc AB och Daloc Trädörrar AB är miljöcertifierat enligt ISO 14001.

INNEHÅLLSDEKLARATION

Ämne	Andel vikt%
Träfiber	27-70
Massivträ	16-37
Hartser	3-11
Metall	3-4
Lin	0-20
Papper	0-6
Plast	0-2
Färg	0,1-1

Innehållsdeklarationen visar Dalocs standard-sortiment. Inga ämnen över redovisningsgräns förekommer på Keml:s klassificeringslista eller begränsningslista.

RÅVAROR/INSATSVAROR

80-90% av de ingående varorna (massivträ, träfibrer, papper och lin) är helt förnyelsebara. Energianvändningen uppstår främst vid förädling av råvarorna. I den processen används både förnyelsebart och fossilt bränsle.

Ursprung för råvaror/insatsvaror:
Europa, mestadels Sverige

PRODUKTIONSFASEN

Biobränslen	130 MJ/dörr
Fossila bränslen	70 MJ/dörr
Elektricitet	50 MJ/dörr

DISTRIBUTION

Produktionsort: Töreboda
Transportsätt: 100% bil från produktionsanläggningen till byggplats, alternativt via lager.

Emballage:	
Trä	70-98 %
Papp	0-30 %
Plast	0-2 %

Utseendet på emballaget varierar för olika varugrupper och kvantiteter. Daloc AB och Daloc Trädörrar AB är anslutet till REPA.

BYGGSKEDET

Inget farligt avfall uppkommer under byggskedet. Varan levereras måttanpassad.

BRUKSSKEDET

Produkten kräver visst underhåll, exempelvis smörjning och rengöring. Se separat skötselinstruktion.

RIVNING

Demonteras genom att avlägsna de fästelement som använts vid monteringen.

RESTPRODUKTER

Mer än 95% av dörren kan energiutvinnas. Varan innehåller inget farligt avfall.

INNEMILJÖ

Ämnen som klassificeras som hälsofarliga förekommer inte över redovisningsgräns.

Byggvarudeklaration för ståldörrar

Denna deklaration är baserad på mall 2, enligt Byggsektorns Kretsloppsråds rekommendationer. Deklarationen visar en sammanställning av Dalocs ståldörrar.

FÖRETAGSINFORMATION

Leverantör/ Daloc AB, Box 43
Tillverkare: 545 21 Töreboda
Tel 0506-190 00
Fax 0506-191 19
E-post: daloc@daloc.se
Hemsida: www.daloc.se
Miljöansvarig: Henrik Rosing

Daloc AB är miljöcertifierat enligt ISO 14001.

INNEHÅLLSDEKLARATION

Ämne	Andel vikt%
Stålplåt	69-92
Kalciumsilikat ¹	28
Mineralull	7-16
Gipsmaterial	0-14
Härdat polyuretanlim	0-1
Plast	0-0,9
Färg	0-0,5
Tätningstätt	0-0,2
Träfibrer ²	0-23
Massivträ ^{2,3}	1-4
Papper ²	0-4
Hartser ²	0-1

¹ Endast parbladig port S88, mineralull är då 0.

² Endast D43.

³ Endast Y43.

Innehållsdeklarationen visar Dalocs standardsortiment. Inga ämnen över redovisningsgräns förekommer på Keml:s klassificeringslista eller begränsningslista.

För kundspecifika val kan innehållet ändras. Exempelvis tröskel i rostfritt innehåller krom och nickel, 0,4 resp 0,2% av dörrens vikt. Förzinkat utförande eller dörr med laminatplåt innehåller zink med upp till 2% av dörrens vikt. Nickel finns med på klassificeringslistan.

RÅVAROR/INSATSVAROR

Stålplåt 9-15 MJ/kg
Avser produktionsprocessen från järnråvara till färdig stålprodukt. Utsläpp till luft, vatten samt inverkan på mark.

Mineralull 12 MJ/kg
Utsläpp till luft och inverkan på mark.

Ursprung för råvaror/insatsvaror är Europa, mestadels Sverige

PRODUKTIONSFASEN

Biobränslen 25 MJ/dörr
Fossila bränslen 90 MJ/dörr
Elektricitet 150 MJ/dörr

DISTRIBUTION

Produktionsort: Töreboda
Transportsätt: 100% bil från produktionsanläggningen till byggplats, alternativt via lager.

Emballage:

Trä 70-98 %
Metall 0-5 %
Papp 0-30 %
Plast 0-2 %

Utseendet på emballaget varierar för olika varugrupper och kvantiteter.
Daloc AB är anslutet till REPA.

BYGGSKEDET

Inget farligt avfall uppkommer under byggskedet. Varan levereras måttanpassad.

BRUKSSKEDET

Produkten kräver visst underhåll, exempelvis smörjning och rengöring. Se separat skötselinstruktion.

RIVNING

Demonteras genom att avlägsna de fästelement som använts vid monteringen.

RESTPRODUKTER

Varan är inte brännbar och kan därför inte energiåtervinnas.
Varan innehåller inget farligt avfall.

INNEMILJÖ

Ämnen som klassificeras som hälsofarliga förekommer inte över redovisningsgräns.

Byggvarudeklaration för ståldörrar

Denna deklaration är baserad på mall 2, enligt Byggsektorns Kretsloppsråds rekommendationer. Deklarationen visar en sammanställning av Dalocs ståldörrar, **S94** och **S95**.

FÖRETAGSINFORMATION

Leverantör: Daloc AB, Box 59
464 22 Mellerud
Tel 0530-494 10, fax 0530-494 19

Tillverkare: Daloc AB, Box 59
464 22 Mellerud
Tel 0530-494 10, fax 0530-494 19

E-post: daloc@daloc.se
Hemsida: www.daloc.se
Miljöansvarig: Henrik Rosing

INNEHÅLLSDEKLARATION

Ämne	Andel vikt%
Stålplåt	60-98
Betong (endast S95)	0-40
Mineralull (endast S94)	0-2
Färg	0-0,5

Innehållsdeklarationen visar Dalocs standard-sortiment. Inga ämnen över redovisningsgräns förekommer på Keml:s klassificeringslista eller begränsningslista.

RÅVAROR/INSATSVAROR

Stålplåt 9-15 MJ/kg
Avser produktionsprocessen från järnråvara till färdig stålprodukt. Utsläpp till luft, vatten samt inverkan på mark.

Mineralull 12 MJ/kg
Utsläpp till luft och inverkan på mark.

Betong 4 MJ/kg
Utsläpp till luft

Ursprung för råvaror/insatsvaror är Europa, mestadels Sverige

PRODUKTIONSFASEN

Fossila bränslen 1170 MJ/dörr
Elektricitet 1125 MJ/dörr

DISTRIBUTION

Produktionsort: Mellerud
Transportsätt: 100% bil från produktionsanläggningen till byggsplats, alternativt via lager.

Emballage:

Trä	90-98%
Metall	0-5%
Plast	0-5%

Utseendet på emballaget varierar för olika varugrupper och kvantiteter.

BYGGSKEDET

Inget farligt avfall uppkommer under byggskedet. Varan levereras måttanpassad.

BRUKSSKEDET

Produkten kräver visst underhåll, exempelvis smörjning och rengöring. Se separat skötsel-instruktion.

RIVNING

Demonteras genom att avlägsna de fästelement som använts vid monteringen.

RESTPRODUKTER

Varan är inte brännbar och kan därför inte energiåtervinnas. Varan innehåller inget farligt avfall.

INNEMILJÖ

Ämnen som klassificeras som hälsofarliga förekommer inte över redovisningsgräns.

Daloc AB, Box 43, 545 21 Töreboda, Tel 0506-19000
E-post daloc@daloc.se, www.daloc.se

Skötselanvisningar innerdörrar

Trä är ett levande material som påverkas och förändras vid fukt- och temperaturförändringar. Sörj för att hålla rummets temperatur och relativa luftfuktighet så konstant som möjligt genom god uppvärmning och bra ventilation. För att undvika för stora rörelser i trämaterialiet, ska den relativa fuktigheten (RF) vara i intervallet 30-60 %. Innerdörrar bör ha samma klimat på båda sidor av dörren. Var uppmärksam på olika träslags tekniska egenskaper som hårdhet, tryck- och repkänslighet, färg m.m. Skydda dörren och torka bort all fukt omedelbart.

Målade innerdörrar

Dörrarna är målade i en NCS S-färg med halvmatt glans (se produktblad för glansgrad). Mindre skador kan punktmålas. Vid en större skada kan det krävas spackling och ommålning av hela dörrbladet. Rengör dörren med ljummet vatten, tillsatt såpa eller ammoniakfritt diskmedel vid behov. Träverk i målade dörrar kan ha kvistar som framträder över tid, beroende på var dörren är placerad samt träets egenskaper.

Fanérade innerdörrar

Dörrrens lackade yta underhålls genom omlackering vid behov. En förutsättning är att dörren inte är behandlad med vax eller polish. Innan lackering skall dörren mellanslipas med fint slippapper, 150 eller finare. Dörren dammsugs noga och torkas av med en luddfri, urvriden torkduk innan lackering. Använd en vattenbaserad lack av bra kvalitet. Skador kan överlackas efter rengöring och en lätt puts med ett fint slippapper. Detta förutsätter att dörren inte är behandlad med vax eller polish. Om detta är gjort, måste lacken slipas bort helt innan behandling.

Obehandlade innerdörrar

Om du har köpt en obehandlad dörr och målar den själv måste du måla båda sidor av dörrbladet för att undvika att dörrbladet slår sig. Målas endast en sida blir träet mättat på den ena sidan och drar därmed ihop sig. Du måste därför måla båda sidor för att undgå att dörrbladet slår sig.

Oljade innerdörrar

Oljade dörrar levereras endast grundoljade och skall snarast efterbehandlas med möbelolja. Enstaka blanka fält kan förekomma och beror på ett överskott av olja. Vid första behandlingen är det förnuftigt att slipa de blanka partierna och dörrbladets yta innan oljningen påbörjas. Använd ett fint sandpapper, 220-320 kornig och slipa i fibrernas riktning. Hårda partier i trästrukturen förblir ofta blanka då de inte absorberar olja på samma sätt som mjuka partier. Underhållet avgörs av hur hårt slitaget dörren utsätts för. Normalt utförs den första oljningen c:a 2-3 månader efter grundbehandlingen. En oljad dörr ska under det första året regelbundet ges periodiskt underhåll i offentlig miljö, i privat miljö endast vid behov. Ett vanligt intervall för periodiskt underhåll i offentlig miljö är vid normalslitaget 1-3 gånger/år. Torrpolerering av och till ökar finishen. Gnugga med en mjuk trasa.

Fördelen med oljebehandling är att man förbättra punktvis samt underhålla delar av ytan vid ojämnt slitaget, t.ex. området nära dörrhandtaget som bör oljas oftare.

Använd rekommenderad skyddsutrustning och sörj för god ventilation. Läs instruktionerna på förpackningen.

Fläckborttagning

Avlägsna fläckar innan de hunnit torka in i lacken och eftertorka om nödvändigt med rent vatten. Använd en väl urvriden trasa. En lackerad dörr skadas av för mycket hett vatten, starka rengöringsmedel som t.ex. perkloretylen, thinner, aceton och T-sprit. Använd därför dessa produkterna med stor försiktighet. OBS! Slipning med stålull och skurnylon kan repa lacken. Bearbetad yta får nästan alltid annorlunda utseende efter bättring.

Ta bort fläckar kontinuerligt. För bästa resultat bör fläckar tas bort när de är färska och därefter tvättas av med rent vatten. Använd en väl urvriden trasa. En oljad dörr skadas av mycket vatten, starka rengöringsmedel och starka lösningsmedel. Följ fläckschema här under. Starta med steg 1 och fortsätt genom punkterna tills fläcken är borta.

- 1) Svag såplösning, eventuellt kompletterad med bearbetning av fläcken med vit nylonduk.
- 2) Byt ut såplösningen mot terpentin samt bearbeta fläcken med vit nylonduk.
- 3) Slipa bort fläcken med grön nylonduk eller fint slippapper (min 180-korning). Slipa i fiberriktningen.
- 4) Om fläcken inte går bort på annat sätt, skrapa med rakblad, kniv eller sickel.

Om fläckborttagningen orsakar nedmattning av ytan eller ljusa fläckar, komplettera punktvis med olja. Använd trasa eller pensel, vänta 15-20 minuter, efterpolera för hand med röd eller vit nylonduk. Upprepa om nödvändigt. OBS! Bearbetad yta får nästan alltid annorlunda utseende efter bättring.

Fläck av:	Tas bort med:
Choklad, fett, frukt, glass, grädde, juice, kaffe, läsk, saft, te, vin, ägg, öl, exkrementer, kräkningar, urin	Neutralt eller svagt alkaliskt rengöringsmedel utan ammoniak utspätt i ljummet vatten
Asfalt, gummi, olja, skokräm, sot, svårare fläckar av choklad och fett	Tvättnafta, lacknafta
Färgkriter, läppstift, tusch	T-sprit 50 % späd med vatten
Stearin, tugggummi	Kylspray eller lägg en plastpåse med isbitar på fläcken. Skrapa sedan försiktigt

Skötselråd karmar

Alla våra karmar är tillverkade i helträ. Det understryks att trä är ett levande material som påverkas av yttre faktorer som luftfuktighet, temperatur och solljus. Det kan därför inte uteslutas av rörelse/ändringar i träet kan komma att påverka ytan, för exempel gulning vid kvistar och sprickor utvändigt. Kvistgulning är ett trätekniskt fenomen som inträffar av sig självt vid användning av kvistförsegling. Kvistförseglingen kan bidra till med att eliminera denna process. Skulle ovannämnda ändringar inträffa anses detta inte som en fel på produkten.

Karmar i övriga träslag än furu: Följ skötselanvisning för innerdörrar med samma ytbehandling.

Garanti och reklamation

Kvittot vid köp av produkt gäller som garantibevis. Felmonterad produkt omfattas inte av produktgarantin. Se våra garantivillkor på www.dooria.se. Om det visar sig att reklamerad produkt är felmonterad förbehåller vi oss rätten till att debitera kostnader i samband med besiktning. Garantier gäller ej om produkt bearbetas efter mottagande.

Skötsel &
Underhåll

Lackerade trägolv

Avsnitt 1: Byggstädning

Avsnitt 2: Hemmiljö

Avsnitt 3: Offentlig miljö

Skötsel &
Underhåll

Byggstädning Lackerade trägolv

December 2012

Lackerade trägolv - byggstädning

- Dammsug eller torr moppa golvet för att avlägsna lös smuts, t.ex. damm, sågspån och grus.
- Vid behov fuktmoppas golvet. På större ytor kan Combimaskin användas. Se till att vattenmängden reduceras till hälften av det normala. Dessutom bör man köra omlott så att vatten inte finns kvar på golvytan efter skurning. Ett vanligt allrengöringsmedel med pH 7–9, typ Tarkett Bioclean, tillsätts i vattnet.
- Vid byggstädning av golv i miljöer med risk för byggdamm skall golv fuktmoppas med ett surt rengöringsmedel (ph 2–5). Tag t.ex. 2 dl Kalkosan (avkalkningsmedel) till 10 liter vatten. Byt moppar ofta om det blir smutsigt. Eventuellt måste rengöringen upprepas om golvet ej varit täckt. Avsluta med att fuktmoppa med vatten och lite neutralt rengöringsmedel. **Viktigt! Överdoser ej!** Rengöringsmetoder som i något moment medför fritt vatten skadar alltid ett trägolv och skall undvikas.
- Kvarvarande fläckar tas bort med Tvättnafta eller T-sprit beroende på vilken typ av fläck det är. När fläcken är borta skall golvet fuktorkas med rent vatten. Använd en ren, väl urvriden, fuktig trasa.
- Golven skall inte polish- och vaxbehandlas.
- Har lackytan blivit smårepiig under byggtiden så rekommenderas en behandling med Tarkett Lackrefresher (se anvisning på flaskan).
- Skyddsmaterial, skall vara fuktgenomsläpplig och får inte missfärga färdig beläggning.

Viktigt

Använd inte aceton för fläckborttagning på trägolv eftersom det skadar ytan. Golven bör inte polish- och/eller vaxbehandlas, då det omöjliggör en överlackering om det skulle behövas. Ett undantag till regeln är dansgolv. För att nå bästa resultat använd Tarkett Lackrefresher vid underhåll av golvet. Tarkett Lackrefresher har en rengörande och halkhämmande effekt samtidigt som det blir överlackeringsbart.

Smutsförebyggande åtgärder

Stoppa smutsen vid ytterdörren med lämpliga avtorkningsmattor. Ju mer smuts du stoppar vid dörren, desto mindre städning inuti lokalen. Kom ihåg att grus nöter och skadar golvet. Möbeltassar och skyddsmatta under rullande hjul minskar risken för repor. Vätska ska genast torkas upp.

Fläckborttagning

Tarkett lackerade trägolv har hög fläckhärdighet. För bästa resultat bör dock fläckar avlägsnas när de är färska. När fläcken är borta skall golvet fuktorkas med rent vatten. Använd en ren, väl urvriden fuktig trasa.

FLÄCK AV	TAS BORT MED
Frukt, bär, saft, öl, vin, mjölk, grädde, kaffe, te	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Choklad, fett, skokräm, gummi-klacksmärken, olja, tjära, asfalt	Tvättnafta, lacknafta
Färgband, färgstänk, bläck, kulspetspenna, läppstift	T-sprit
Urin, kräkningar	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak, t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Blod	Kallt vatten

Proteco

Proteco ytbehandling inkluderar ett komplett sortiment av rengörings- och underhållsprodukter för dagligt och periodiskt underhåll, speciellt framtagna för trägolv från Tarkett. Använd bara Tarketts produkter på trägolv från Tarkett och följ våra utförliga anvisningar och instruktioner – då får du garanterat bästa resultat!

Information

DANMARK
Tarkett A/S
Industrivej 2
2640 Hedehusene
Tel : 43 90 60 11 - Fax : 43 90 37 00
info.dk@tarkett.com
www.tarkett.dk

NORGE
Tarkett AS
Postboks 500, Brakerøya
3002 Drammen
Tel : 32 20 92 00 - Fax : 32 20 92 01
info.norway@tarkett.com
www.tarkett.no

SUOMI/FINLAND
Tarkett Oy
Lars Sonckin kaari 16
02600 Espoo
Puh. : (09) 4257 9000 - Fax : (09) 4257 9090
info.fi@tarkett.com
www.tarkett.fi

SVERIGE
Tarkett AB
Box 4538
191 24 Sollentuna
Tel : 0771-25 19 00 - Fax : 08-96 62 83
info.se@tarkett.com
www.tarkett.se

www.tarkett.com

Skötsel &
underhåll

Hemmiljö

Lackerade trägolv

Juni 2013

Lackerade trägolv - hemmiljö

Tänk på att olika träslag har olika egenskaper såsom hårdhet, intryck- och repkänslighet, färg m.m.

Alla trägolvs färg förändras då paketen öppnas och golvet utsätts för UV-ljus. Körsbär, valnöt samt värmebehandlade träslag förändras mest.

Observera att feta/glansiga fläckar syns tydligare på golv med matt yta, särskilt i utrymmen med släpljus. Underhållsfrekvensen behöver därför anpassas till utrymmet smutsbelastning och ljusinsläpp.

Inomhusklimat

Rätt rumsklimat och luftfuktighet är viktigt för att trägolv inte skall formförändras mer än normalt. I nya hus bör man vara speciellt uppmärksam på detta. Byggfukt och hög sommarfukt kräver god ventilation och eventuellt uppvärmning. Luftens relativa fuktighet inomhus skall ligga mellan 30 % och 60 % RF. Under eldningssäsong kan det ibland bli för torrt, under 30 % RF, då krävs att luften tillförs fuktighet med hjälp av t.ex. luftfuktare. Tänk på att vid golvvärme får yttemperaturen aldrig överstiga 27°C.

Daglig städning

Vid daglig rengöring behövs normalt endast torra städmetoder, torr mopning eller dammsugning.

Vid grundligare rengöring, fukttorka golvet med väl urvriden microfibernopp. Svabbgarn rekommenderas inte eftersom det lämnar för mycket vatten efter sig på trägolvet. Tillsätt ev. några droppar Tarkett Bioclean eller mildt syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak i vattnet. **Använd inte såpa** på lackade ytor då det kan bildas en fet hinna.

För punktfläckar rekommenderas Tarkett Bioclean utspätt 1:20, med vatten, att spraya på fläcken samt att gnugga med en microfibernopp. På mattlackade golv rekommenderas grovrent pH 10-11 vid den dagliga städningen för att ta bort feta fläckar efter t.ex. fötter i gångstråk och trafikerade ytor.

Efter många års bruk kan lackytan fräschas upp med Tarkett Lackrefresher. Golvet får en ny lyster och blir mer lättstädat.

Tarkett Lackrefresher skall appliceras tunt, gärna med microfibernopp och i brädornas längdriktning. Skaka flaskan före användning.

Information

DANMARK
Tarkett A/S
Industrivej 2
2640 Hedehusene
Tel: 43 90 60 11 - Fax: 43 90 37 00
info.dk@tarkett.com
www.tarkett.dk

NORGE
Tarkett AS
Postboks 500, Brakerøya
3002 Drammen
Tel: 32 20 92 00 - Fax: 32 20 92 01
info.norway@tarkett.com
www.tarkett.no

SUOMI/FINLAND
Tarkett Oy
Lars Sonckin kaari 16
02600 Espoo
Puh.: (09) 4257 9000 - Fax: (09) 4257 9090
info.fi@tarkett.com
www.tarkett.fi

SVERIGE
Tarkett AB
Box 4538
191 24 Sollentuna
Tel: 0771-25 19 00 - Fax: 08-96 62 83
info.se@tarkett.com
www.tarkett.se

Smutsförebyggande åtgärder

Stoppa smutsen vid ytterdörren med lämpliga avtorkningsmattor. Ju mer smuts du stoppar vid dörren, desto mindre städning inuti lokalen. Kom ihåg att grus nöter och skadar golvet. Möbeltassar och skyddsmatta under rullande hjul minskar risken för repor. Vätska ska genast torkas upp.

Fläckborttagning

Tarkett lackerade trägolv har hög fläckhärdighet. För bästa resultat bör dock fläckar avlägsnas när de är färska. När fläcken är borta skall golvet fukttorkas med rent vatten. Använd en ren, väl urvriden fuktig trasa.

FLÄCK AV	TAS BORT MED
Frukt, bär, saft, öl, vin, mjölk, grädde, kaffe, te	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Choklad, fett, skokräm, gummi-klacksmärken, olja, tjära, asfalt	Tvättafta, lacknafta
Färgband, färgstänk, bläck, kulspeppenna, läppstift	T-sprit
Urin, kräkningar	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak, t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Blod	Kallt vatten

Proteco

Proteco ytbehandling inkluderar ett komplett sortiment av rengörings- och underhållsprodukter för dagligt och periodiskt underhåll, speciellt framtagna för trägolv från Tarkett. Använd bara Tarketts produkter på trägolv från Tarkett och följ våra utförliga anvisningar och instruktioner – då får du garanterat bästa resultat!

Sätt gärna upp detta skötselråd på insidan av Er städskåpsdörr

www.tarkett.com

Skötsel &
underhåll

Offentlig miljö Lackerade trägolv

Mars 2013

Lackerade trägolv - offentlig miljö

Tänk på att olika träslag har olika egenskaper såsom hårdhet, intryck- och repkänslighet, färg m.m.

Alla trägolvs färg förändras då paketen öppnas och golvet utsätts för UV-ljus. Körsbär, valnöt samt värmebehandlade träslag förändras mest.

Observera att feta/glansiga fläckar syns tydligare på golv med matt yta, särskilt i utrymmen med släpljus. Underhållsfrekvensen behöver därför anpassas till utrymmet smutsbelastning och ljusinsläpp.

Inomhusklimat

Rätt rumsklimat och luftfuktighet är viktigt för att trägolv inte skall formförändras mer än normalt. I nya hus bör man vara speciellt uppmärksam på detta. Byggfukt och hög sommarfukt kräver god ventilation och eventuellt uppvärmning. Luftens relativa fuktighet inomhus skall ligga mellan 30 % och 60 % RF. Under eldningssäsong kan det ibland bli för torrt, under 30 % RF, då krävs att luften tillförs fuktighet med hjälp av t.ex. luftfuktare. Tänk på att vid golvvärme får yttemperaturen aldrig överstiga 27°C.

Daglig städning

Vid daglig rengöring behövs normalt endast torra städmetoder, torr-moppning eller dammsugning. Vid grundligare rengöring, fukttorka golvet med väl urvriden microfibernopp. Svabbgarn rekommenderas inte eftersom det lämnar för mycket vatten efter sig på trägolvet. Tillsätt Tarkett Bioclean eller mildt syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak i vattnet. **Använd inte såpa** på lackade ytor då det kan bildas en fet hinna.

På större ytor kan kombimaskin användas med vit eller röd rondell. Använd neutralt allrengöringsmedel med pH 6-8 doserat enligt instruktioner. Undvik överdosering och rengöringsmedel som innehåller tvål eller polish (polymer), eftersom det får ytan att se flammig ut. Golvet skall inte polishbehandlas.

För svåra fettbaserade fläckar på framför allt mattlackade golv rekommenderas Tarkett Bioclean (1:20) eller ett alkaliskt rengöringsmedel. Spraya på fläcken, låt verka och torka med en microfibernopp. Fuktmoppa golvet efteråt med rent vatten och torka. Upprepa behandlingen tills smutsen försvinner. På större ytor kan kombimaskin användas med röd rondell.

Information

DANMARK
Tarkett A/S
Industrivej 2
2640 Hedehusene
Tel : 43 90 60 11 - Fax : 43 90 37 00
info.dk@tarkett.com
www.tarkett.dk

NORGE
Tarkett AS
Postboks 500, Brakerøya
3002 Drammen
Tel : 32 20 92 00 - Fax : 32 20 92 01
info.norway@tarkett.com
www.tarkett.no

SUOMI/FINLAND
Tarkett Oy
Lars Sonckin kaari 16
02600 Espoo
Puh. : (09) 4257 9000 - Fax : (09) 4257 9090
info.fi@tarkett.com
www.tarkett.fi

SVERIGE
Tarkett AB
Box 4538
191 24 Sollentuna
Tel : 0771-25 19 00 - Fax : 08-96 62 83
info.se@tarkett.com
www.tarkett.se

Underhåll

För att ytterligare skydda och fräscha upp ytan kan du efter en grundlig rengöring lägga på Tarkett Lackrefresher. Tarkett Lackrefresher skall appliceras tunt, gärna med microfibernopp och i brädornas längdriktning. Skaka flaskan före användning. Följ noggrant instruktionerna.

Fortsätt med torra eller fuktiga städmetoder med ett neutralt allrengöringsmedel efter behandlingen. Alkaliska rengöringsmedel kan avlägsna lackrefreshern.

Förebyggande åtgärder

Stoppa smutsen vid ytterdörren med lämpliga avtorkningsmattor. Ju mer smuts du stoppar vid dörren, desto mindre städning inuti lokalen.

Kom ihåg att grus nöter och skadar golvet. Möbeltasar minskar risken för repor. Använd skyddsmatta under kontorsstolar.

Torka upp vatten och spill omedelbart.

Fläckborttagning

Tarkett lackerade trägolv har hög fläckhårdighet. För bästa resultat bör dock fläckar avlägsnas när de är färska. När fläcken är borta skall golvet fukttorkas med rent vatten. Använd en ren, väl urvriden fuktig trasa.

FLÄCK AV	TAS BORT MED
Frukt, bär, saft, öl, vin, mjölk, grädde, kaffe, te	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Choklad, fett, skokräm, gummi-klacksmärken, olja, tjära, asfalt	Tvättnafta, lacknafta
Färgband, färgstänk, bläck, kulspetspenna, läppstift	T-röd
Urin, kräkningar	Syntetiskt rengöringsmedel utan ammoniak, t.ex. Tarkett Bioclean i ljummet vatten.
Blod	Kallt vatten

Skötselråd

för målade väggar och tak

Var försiktig med nymålade ytor. Färgernas slutliga goda egenskaper uppnås först efter ett par veckor, varför försiktighet bör beaktas när det gäller slitage, repkänslighet och uppglansning. Efter härdningstiden använd handdiskmedel alternativt allrengöringsmedel som inte innehåller lösningsmedel. Använd aldrig sprit eller starka lösningsmedel.

Matta vägg- och takfärger.

Milltex 2, Milltex RF, 5, 7, Pashmina och Kashmir

NORMAL RENGÖRING: Matta ytor är generellt känsliga för uppglansning om man gnider på ytan. Kan också bli flammig, framför allt vid kraftig tvättning. Vid rengöring torka därför av ytan försiktigt med en väl urvriden trasa.

Halvmatta och halvblanka färger.

Milltex 20 och Tålig Halvmatt.

NORMAL RENGÖRING: Gör ren ytan med handdiskmedel alternativt allrengöringsmedel. Tvätta alltid nedifrån och upp. Skölj med vatten och ventiler därefter för att minska fuktigheten i luften.

FLÄCKBORTTAGNING: Handdiskmedel alternativt allrengöringsmedel. Med utspädd ättiksyra (matättika) avlägsnar man rostfläckar. Svarta missfärgningar kan uppstå när man gnider metall mot färgytan. Radera bort dem med ett suddgummi.

Skötselanvisning

Balkongräcken av aluminium

Skötselråd Balkongräcke

- Glaset, plåten eller skivan i räcket skall vid nedsmutsning rengöras med ljummet vatten och ett mildt rengöringsmedel typ diskmedel eller vanligt fönsterputsmedel.
- Aluminiumprofiler kan rengöras med vatten, diskmedel eller vid kraftig nedsmutsning, T-sprit (T-röd).
- Använd aldrig borste eller andra redskap som kan repa ytan. Använd en mjuk trasa eller liknande.
- Dröj inte för länge med rengöring då det kan bli avsevärt svårare att rengöra produkten om den är kraftigt nedsmutsad.
- Mellan balkongplattan och räcket ska det vara en springa för att släppa ut vatten och löv etc. Rensa den springan vid behov.
- Räcket är en stabil produkt men kan vara känslig för kantstötning, särskilt vid profilerad plåt och glas. Undvik att stöta emot eller ställa tunga saker emot räcket.
- Vid montering av blomlådor och liknande skall försiktighet vidtas för att inte skada eller repa lacken på räcket. Mellanlägg av gummi rekommenderas.
- Vid skada på räcket skall tillverkaren eller annan yrkeskunnig person rådfrågas.

Tack för att Ni har valt Teknova Balkongräcke. Vi hoppas att Ni ska ha stor nytta och glädje av det.

Med vänliga hälsningar
Teknova Byggsystem AB

Teknova Byggsystem AB tillverkar och monterar balkongräcken och inglasningar i hög teknisk kvalitet. Vi har ett stort urval av typer i standardutförande och även specialutförande. Våra räcken kan kombineras med olika typer av produkter, bland annat sidoskärmar, mellanskärmar, tak och inglasningar.

Stommen i våra räcken är tillverkade av strängpressade aluminiumprofiler och på ytan naturanodiserade eller pulverlackerade. Beklädnaden finns i många varianter för att kunna passa fastighetens byggnadsstil. Bland annat kan beklädnaden göras med gallerpinnar, skivor, glas eller profilerad plåt.

Skötsel­anvisning

Balkonginglasning SunFlex

Handhanvande

Öppning

Öppning görs sida för sida på balkongen. Glasluckorna ställs upp i ena änden på varje sida. Öppna den första luckan med hjälp av handtaget i glasets nederkant. Dra handtaget till öppet läge (uppåt) se bild 1.1.

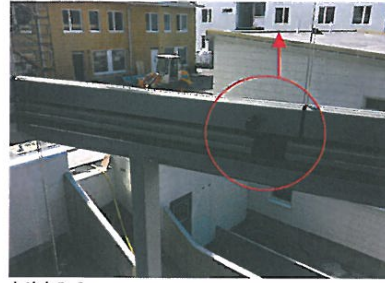

bild 1.1

Fatta sedan även reglagepinnen i överkant och dra den nedåt, då frigörs glasluckan och den kan öppnas. Se bild 1.2. Observera att luckan ska öppnas i 90° vinkel och gå emot magneten i överkant. Vid utförande med låsbara luckor öppnas och stängs luckorna även med hjälp av vridlåset i nederkant på lucka. OBS! för bästa funktion får man dra ut nyckeln för att låskolven skall fixeras i öppet läge.

bild 1.2

Fatta sedan den andra luckan vid mitten och skjut den mot den första tills det tar stopp. Även denna lucka kan nu öppnas genom att vridas in på balkongen. Denna lucka har ett låsbeslag i överkant som ska haka i föregående lucka och hålla den i öppet läge.

Fortsätt proceduren med resterande luckor.

Stängning

Stängning görs i motsatt ordning mot öppning. OBS! Viktigt att bara en lucka i taget vrids igen och att övriga hålls kvar. Se bild 1.3. Om alla luckor vrids samtidigt kan gångjärnsbeslagen skadas!

bild 1.3

Observera

Ramfria inglasningar har oskyddade sidokanter vilket gör att man ska vara försiktig så att de inte stöts med hårda föremål som kan få glaset att brista. Om det blåser eller är risk för blåst ska luckorna hållas stängda

Skötsel och underhåll

För bästa funktion skall den undre spårprofilen hållas fri från föroreningar t.ex. genom dammsugning. Man ska även smörja plast-detaljerna med teflonspray alternativt silikonspray minst en gång per år. Aluminiumprofiler samt eventuellt skivmaterial rengörs enklast med vanligt rengöringsmedel eller såpvatten. Glasen putsas med vanligt fönsterputs.

Tack för att Ni har valt en inglasning från Teknova. Vi hoppas att Ni ska ha stor nytta och glädje av det.

Med vänliga hälsningar
Teknova Byggsystem AB

Teknova Byggsystem AB tillverkar och monterar balkongräcken och inglasningar i hög teknisk kvalitet. Vi har ett stort urval av typer i standardutförande och även specialutförande. Våra räcken kan kombineras med olika typer av produkter, bland annat sidoskärmar, mellanskärmar, tak och inglasningar.

Stommen i våra räcken är tillverkade av strängpressade aluminiumprofiler och på ytan naturanodiserade eller pulverlackerade. Beklädnaden finns i många varianter för att kunna passa fastighetens byggnadsstil. Bland annat kan beklädnaden göras med gallerpinnar, skivor, glas eller profilerad plåt.

INLOGGNINGSUPPGIFTER FÖR WEBPORT

Tornets fastigheter använder ett program som heter Webport för att låta sina hyresgäster hålla koll på sitt hems förbrukning. Varje lägenhet har sin egen sida där man kan hitta t.ex. lägenhetens temperatur och vattenförbrukning. För att komma åt er lägenhetsmätning så behöver ni ha följande. En internetuppkoppling samt webbläsare Firefox 3.6, Internet Explorer 9.0, Safari 3.0, Chrome 10 eller senare.

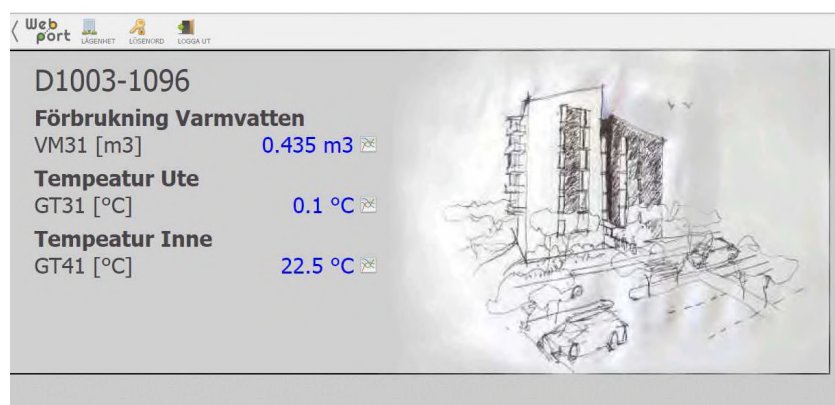
Öppna upp er webbläsare och skriv följande i adressfältet:

Följande sida kommer upp. (Användarnamn och lösenord tilldelas ni av Tornet)

Så här ser er sida ut. Längst upp ser ni ert hus- och lägenhetsnummer. Under så hittar ni den totala förbrukningen av lägenhetens varmvatten, samt den nuvarande temperaturen utomhus och inomhus.

D1003-1096	
Förbrukning Varmvatten	
VM31 [m3]	0.435 m3
Tempeatur Ute	
GT31 [°C]	0.1 °C
Tempeatur Inne	
GT41 [°C]	22.5 °C

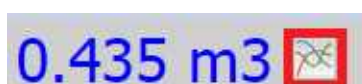
Vi vill rekommendera er att byta lösenord för att ingen annan än er ska komma in på er sida.
För att byta lösenord till din lägenhets sida så trycker du på knappen "lösenord" i raden längst upp på förstasidan.

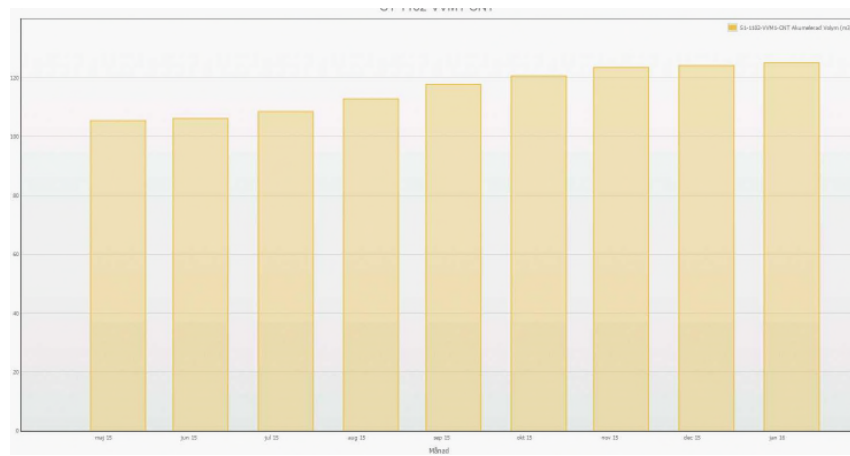
Sedan får du upp en inställningsruta på höger sida där du skriver in nuvarande lösenord, det nya lösenordet, det nya igen för att bekräfta det och sen spara längst ner på rutan.

A dark grey form titled 'Lägenhet D1001-1094'. It contains three input fields: 'Nuvarande lösenord', 'Nytt lösenord', and 'Nytt lösenord'. At the bottom, there are two buttons: 'SPARA' (Save) and 'AVBRYT' (Cancel).

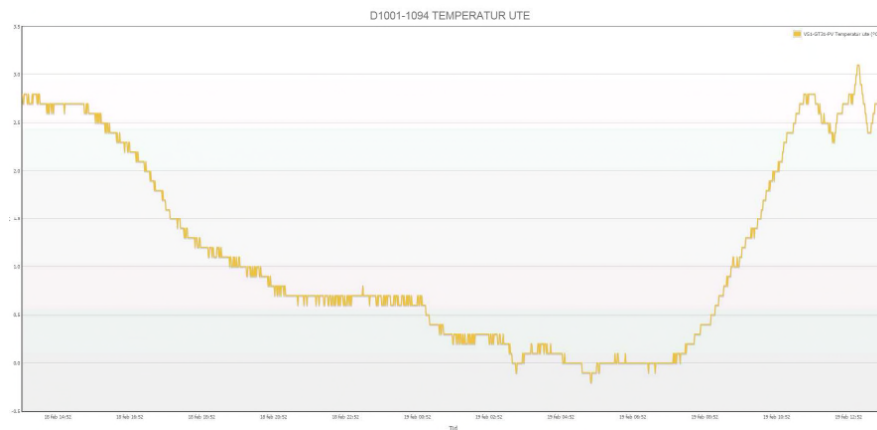
Höger om mätvärdet av varje mätare finns en knapp ni kan klicka på för att komma vidare till följande.

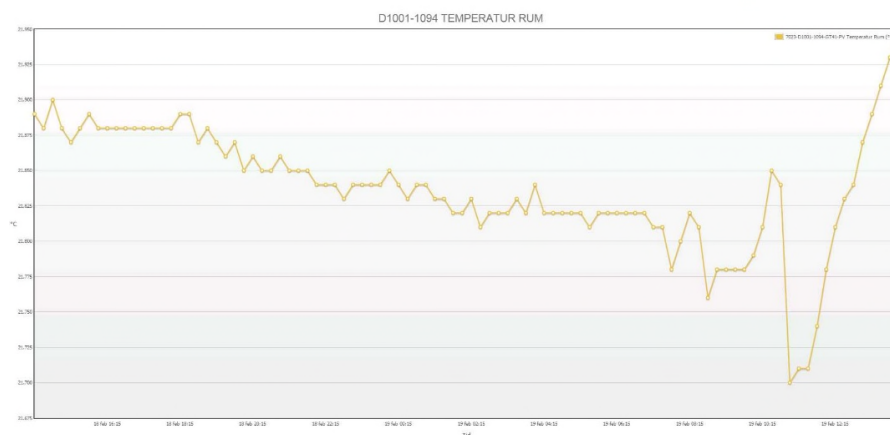
Varmvatten så kommer ni till bilden nedan med varmvattenförbrukningen för varje månad.

Temperatur ute så får ni upp en graf som visar temperaturen varje minut i 24 timmar bakåt.

Temperatur inne så får ni upp en graf som visar temperaturen var 15e minut i 24 timmar bakåt.

Anslutet till
Elektriska Installatörsorganisationen EIO

JORDFELSBRYTARE ÄR INSTALLERAD I DENNA ANLÄGGNING

Underhåll

På jordfelsbrytaren finns en provknapp som används för att kontrollera om jordfelsbrytaren är funktionsduglig. **Kontrollen skall göras med högst 6 månaders intervall. Dock minst 2 ggr/år.**

Felsökning

Vad gör man när jordfelsbrytaren löser ut? Följande åtgärder rekommenderas:

Slå till jordfelsbrytaren. Om jordfelsbrytaren inte löser ut igen tyder detta på en tillfällig störning, obefogad utlösning eller ett tillfälligt fel. Om detta förfarande uppträder igen några gånger bör hjälp sökas hos en elinstallatör.

Om jordfelsbrytaren löser ut direkt efter tillslaget finns ett bestående fel. Skruva ut samtliga säkringar eller slå ifrån automatsäkringarna i den aktuella centralen. Slå till jordfelsbrytaren igen. Återställ därefter en säkring i taget tills att jordfelsbrytaren ånyo löser. Felet är nu lokaliserat till den säkringsgrupp som sist återställdes. Om jordfelsbrytaren löser ut igen innan några säkringar har återställts finns felet i eller före centralen. Installatörens hjälp behövs.

Om felet är lokaliserat till en bestämd säkringsgrupp, fortsätt med att dra ur alla stickproppsanslutna apparater inklusive lampputtagsanslutna som hör till gruppen. Slå därefter till jordfelsbrytaren. Om den nu löser ut på nytt finns felet i den fasta installationen eller i någon fast ansluten apparat. Elinstallatörens hjälp behövs. Om jordfelsbrytaren förblir inkopplad, anslut en apparat till uttagen i taget tills att jordfelsbrytare ånyo löser. Det är den sista anslutna apparaten som sannolikt är felaktig. Låt nu fackkunnig person undersöka och reparera.

Postadress
Svalgränd 4
172 36 Sundbyberg

Besöksadress
Starrbäcksgatan 5
Sundbyberg

Telefon
08 - 29 54 96

Telefax
08 - 29 23 67

VÄLKOMMEN
TILL DITT NYA HEM

Elsäkerhet en självklarhet

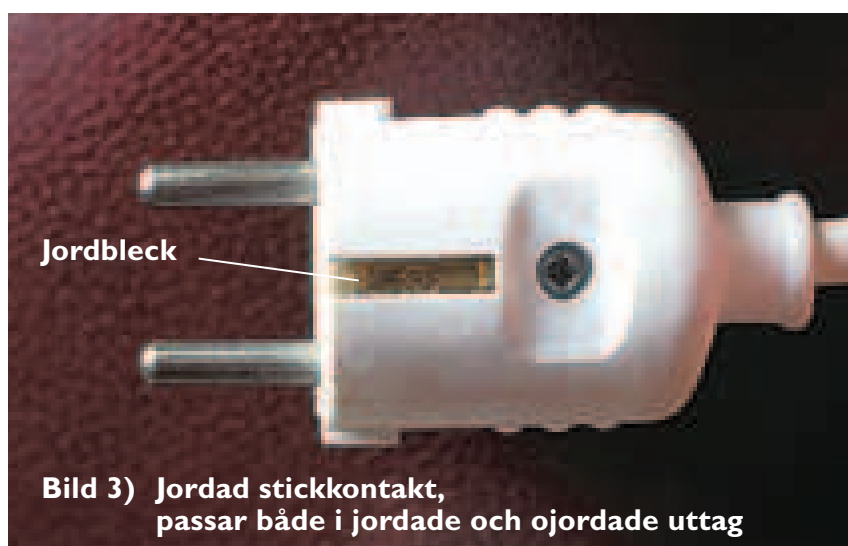
ELSÄKERHETSVERKET

**Bild 1) Ojordad stickkontakt,
passar bara i ojordade uttag**

**Bild 2) Ojordad stickkontakt,
passar både i jordade och ojordade uttag**

**Bild 3) Jordad stickkontakt,
passar både i jordade och ojordade uttag**

KONTAKTER – Passar inte kontakten >

Om du flyttar till en ny lägenhet eller nytt hus går det inte längre att använda lampor och apparater med ojordade stickkontakter, se bild 1, sid 2. Från och med 1 januari 1994 är alla nya bostäder utrustade med jordade eluttag. Det är generellt inte tillåtet att byta ut en ojordad stickkontakt mot en jordad. Det enda undantaget från regeln är sladden till lampor som saknar beröringsbara metalldelar.

Ta med lampor och apparater till en fackman för byte av sladd och stickkontakt eller överväg att köpa nya.

Be att få **en kostnadsuppskattning** så vet du vad det kostar.

Olika typer av kontakter

Det finns olika typer av stickkontakter. Den helt runda passar bara i ojordade uttag som inte har metallbleck på insidan, (Bild 1). Den platta stickkontakten är också ojordad men passar i både jordade och ojordade uttag, (Bild 2). Den jordade stickkontakten med metallbleck på varje sida, passar även i ojordade uttag, (Bild 3).

VÄGGUTTAG

Montera flera vägguttag >

Det är förbjudet och livsfarligt att själv byta ut jordade uttag mot ojordade.

Från och med 1 januari 1994 måste alla nybyggda hus genomgående ha jordade uttag. Kom ihåg att du inte heller kan använda ojordade skarvsladdar eller grenuttag tillsammans med jordade vägg- och lamputtag.

Vill du ha fler vägguttag?

Datorer, telefoner, skrivare och faxar blir allt vanligare i våra hem idag. Liksom andra elektriska apparater. Det betyder att vägguttagen oftast inte räcker till. Lösningen blir fler skarvsladdar och grenuttag. Förutom att de är riktiga dammsamlare så kan de skapa farliga situationer. Se till att sladdarna inte hamnar i kläm.

För många sladdvindor med extra uttag kan orsaka överbelastning som kan leda till att det börjar brinna.

Låt en elinstallatör montera fler vägguttag, så höjer du elsäkerheten och slipper sladdhärvorna.

Lampor som har beröringsbara metalldelar får du inte byta sladd på

Och **be om offert** så slipper du obehagliga överraskningar.

Ojordade apparater

Om ett fel uppstår i en jordad apparat utlöses proppen/säkringen och strömmen bryts.

En ojordad apparat som blir strömförande i en jordad miljö är livsfarlig. Tar man i apparaten samtidigt som man står på ett golv som leder ström, t ex ett vått betonggolv kan man få ström genom kroppen.

Jordbleck

Jordat vägguttag

Byte av sladd på lampor

Lampor som inte har beröringsbara metalldelar kan du byta sladd på.

JORDFELSBRYTARE

En billig livförsäkring >

En jordfelsbrytare är en billig livförsäkring och ett bra komplement till andra nödvändiga åtgärder i en elinstallation, eftersom den snabbt bryter strömmen om en apparat skulle bli strömförande. En jordfelsbrytare för personskydd ska vara märkt 0,030 A/30 mA.

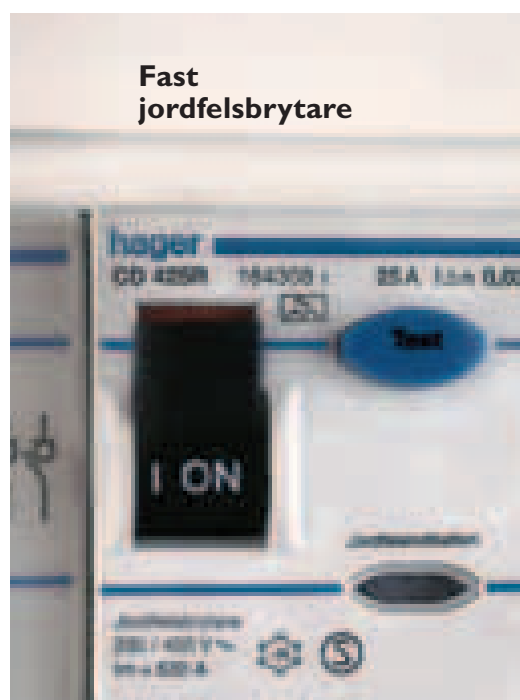
I bland annat nya bostadsinstallationer är jordfelbrytaren ett krav. I äldre bostäder som saknar jordfelsbrytare, har du all anledning att använda en portabel jordfelsbrytare:

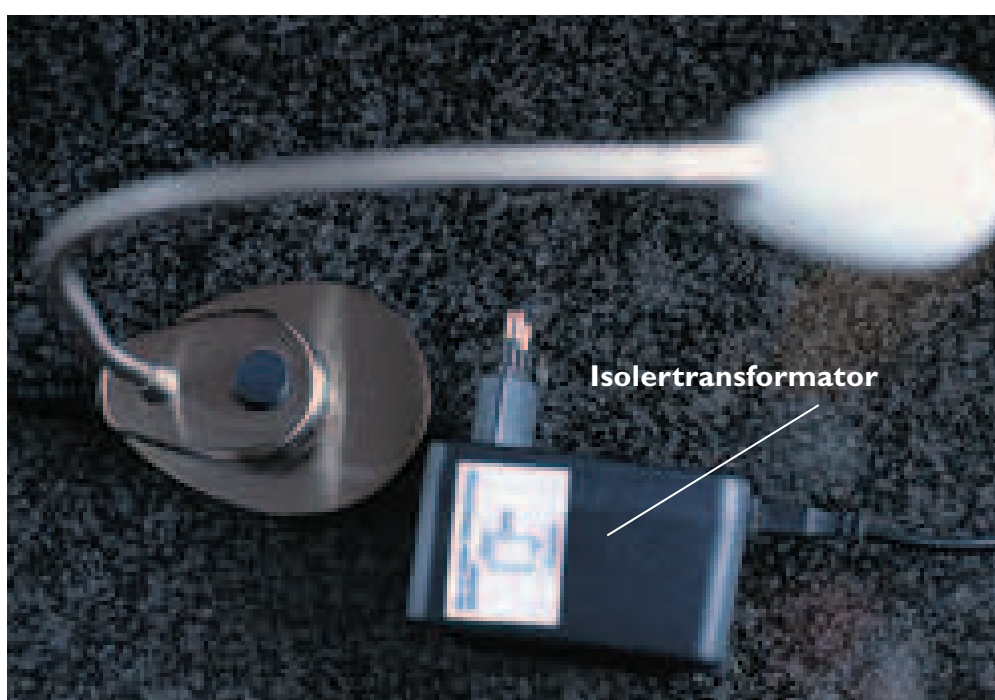
- om din bostad har en gammal elinstallation,
- som ett extra skydd om du har små barn,
- eller om du arbetar med elverktyg utomhus.

Isolertransformator

Vissa lampor kan användas med ojordade stickkontakter om en isolertransformator 230/230 V kopplas mellan det jordade uttaget och din ojordade apparat.

Var uppmärksam på att varje eller apparat måste ha en egen isolertransformator som även ska vara avpassad i storlek. Fråga i butiken om du är osäker.

Elsäkerhet en självklarhet

ELSÄKERHETSVERKET

Drottninggatan 92, Box 1371, 111 93 Stockholm,
Tel 08 508 905 00, Fax 08 508 905 01.
www.elsakerhetsverket.se
elsakerhetsverket@elsakerhetsverket.se

Anslutet till
Elektriska Installatörsorganisationen EIO

Allmän information om elinstallationen för lägenhetsinnehavare

Objekt: Brofästet. Hamngatan 32 Sundbyberg.
El entreprenör: SBA Elektriska AB
Elkraftsleverantör: Vattenfall
Multimedia: Se information för funktion och användning av multimedia i av annan entreprenör upprättad information.

Installerad kabel är kategori 6 och uttag av typen RJ45

Övrig information: Lägenhetens elcentral är försedd med jordfelsbrytare, personskyddsautomater och automatsäkringar, Jordfelsbrytaren och personskyddsautomaterna skall testas 2 gånger / år, se övrig info.

Lägenhetens huvudsäkring finns i elnischen på respektive våningsplan. Vid installationstillfället är den bestyckad med 3x16A.

Brandvarnare är monterade i lägenheterna, vid installationstillfället levererade med så kallade "long-life" batterier.

I lägenheter med 2st brandvarnare är dessa sammankopplade med radiolänk. Skötsel enligt bruksanvisning.

Strömbrytare och eluttag är av fabrikat ABB Busch Jaeger typ Jussi.

Vid eventuella fel på vitvaror se annan information.

Anläggningen skall skötas och ses efter enligt Elinstallationsreglerna.

Skyldighet: Varje anläggning som tagits i bruk skall vara så utförd och hållas i ett sådant skick att den ger nödvändig säkerhet för personer, husdjur och egendom

Ansvar: Det åligger anläggningens innehavare att se till att anläggningen är så utförd och hålls i ett sådant skick att den ger nödvändig säkerhet för personer, husdjur och egendom

Enligt gällande lag är anläggningsinnehavaren den som innehar eller råder över en anläggning
Med däri ingående anordningar

Postadress
Svalgränd 4
172 36 Sundbyberg

Besöksadress
Starrbäcksgatan 5
Sundbyberg

Telefon
08 - 29 54 96

Telefax
08 - 29 23 67